

QUINARI I FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS BESALÚ 2019

Creu de Sant Jordi 2005
www.dolorsdebesalu.cat

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

Beneïda sigui vostra gran puresa,
alabada eternament,
puix que Déu omnipotent
es complau en tal bellesa;
a Vós celestial princesa,
Sagrada Verge Maria,
us ofereixo en aquest dia
l'ànima, la vida i el cor.
Mireu-me amb ulls plens d'amor;
no em deixeu, no, Mare meva.

PREGÓ DEL PRIOR

Benvolguts i benvolgudes,

Una salutació molt cordial amb l'agraïment per haver estat designat Prior de la festa de la Mare de Déu dels Dolors d'aquesta vila comtal de Besalú.

La junta de la Venerable Congregació m'ha proposat com a Prior, assenyalant la meva sol·licitud per aquesta vila durant els 10 anys com a bisbe de Girona. Alhora perquè també sóc congregant i perquè durant anys us he acompanyat presidint la solemne Eucaristia de la festa, i també algunes vegades la processó.

Agraeixo aquesta deferència i honor a la junta de la Congregació del Dolors, però penso que he fet senzillament el que em calia fer.

Tinc davant meu la imatge entranyable de la Mare de Déu amb el seu Fill Jesús en els seus braços. Contemplant-la he pensat en tots nosaltres, certament en Besalú i tots els qui hi viviu, però també en tantes persones que sofreixen i que necessiten sentir-se en braços de la mare que comparteix el seu dolor.

Desitjo que la participació en el Quinari i en les celebracions del dia dels Dolors ens ajudi a viure, que també Maria la nostre Mare ens tingui als seus braços en l'experiència de la malaltia, del fracàs, de la mort, quan ens sentim ferits, sols, sense nord, i desanimats pels pocs fruits del nostre treball i dels nostres serveis

Demano a Déu que entre tots ens ajudem per tal que la celebració dels Dolors d'enguany sigui una experiència de fe, d'esperança i de caritat que quedi impresa en la nostra vida.

Amb el meu afecte i la meva benedicció.

Francesc Pardo i Artigas, bisbe de Girona

PRIOR

Monsenyor **Francesc Pardo i Artigas** (bisbe de Girona)

Nascut a Torrelles de Foix el dia 26 de juny de 1946

Professà de congregant el dia 27 de març de 2015

COMISSARIS

Miquel Regalat i Arroyo

Carme Gamero i Fauró

Joan Grèbol i Roura

Fina Surina i Gelis

Jaume Roura i Juan

Carme Jordi i Hospital

Sabina Oliveras i Torres

PORTADORS BORLES DEL PENÓ

Maria Mercè Pont i Oliveras

Pere Codina-Gironella

INVITACIÓ

Voldria convidar a tothom a participar a tots els actes que es celebraran durant el Quinari i especialment a la processó que es fa en honor a la Mare de Déu dels Dolors.

PROCESSÓ DELS DOLORS

MANIPLE DE MANAIES

POTENTIORS

Sasha Falgueras i Pla

Marc Font i Falgàs

Marc Carreró i Coromines

Lluís Trayter i Puig

Pau Trill i Iglesias

AQUILIFIER

Joan Ferrés i Costa

INFANT GUARDA AQUILIFIER

Jan Ferrés i Soler

SIGNE BANDA

Jordi Farcy i Bermejo

INFANTS GUARDA BANDA

Gerard Serra i Figa

Pau Luengo i Cervera

SIGNE OPTIADA

Albert Vidal i Peracaula

GUARDA SIGNE OPTIADA

Sergi Massanet i Iglesias

ESTENDARD

Germán Mas i Hormigo

GUARDA ESTENDARD

Adrià Guardiola i Ros

Guifré Balateu i Riembau

BANDA TIMBALERS

Ricard Serra i Regalat (decurió)

Arnau Bravo i Aubeso

Roger Carreró i Coromines

Marc Cortada i Canals

Arnau Martín i Gratacós

Pol García i Meléndez

Isaac Jarillo i Bonet

Ferriol Rovira i Balateu

Biel Tané i Riu

Roger Galceran i Surina

PIFRES

Clàudia Batlle i Pont (decurió)

Maria Aracil i López

Stefi Batlle i Pont

Genís Frigola i Camps

Maria Julià i Juanola

Quim Quintana i Vilà

Cristina Torres i Pleite

Berta Xifre i Sala

Júlia Xifre i Sala

OPTIADES

Àlex Torres i Sánchez (decurió I)

Jordi Lagares i Roset (decurió II)

Ferran Duran i Abulí

Josep Pujol i Serra

Francesc Reig i Saubí

Jacint Güell i Sánchez

Genís Tenas i Mañas

Quim Grau i Castañer

Jordi Ginestera i Sarola

Martí Guillamet i Gala

Roger Sucarrats i Masgrau

Jordi Lagares i Mir

Albert Trayter i Puig

Àlex Torres i Pleite

Bernat Parés i Figueras

Joan Genebat i Ribera

Pau Garcia i Bassols

Carles Reixach i Estañol

Albert Pla i Planas

Albert Juanola i Sánchez

Roger Torrent i Serra

ORDRES

Manel Juncà i Ramon

INFANT ORDRES

Martí Estela i Jordà

CENTURIÓ

Jesús Batlle i Auguet

PERSONATGES

CANT DE LA PASSIÓ

Marcel Riera i Bordes

CORNETA

Biel Riera i Bordes

JESÚS

Aleix Casals i Ortega

JUEUS

Bibiana Cruz i Balés

Fidel Cruz i Mateos

Anna Jordà i Mas

Jordi Jordà i Segura

Miquel Àngel Mateos i Jiménez

Judith Vila i Tortajada

CIRINEU

Marc Purrà i Vila

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

PORTADORS DEL SANT CRIST

Jordi Boix i Serra

Daniel Prujà i Torrent

Vicenç Oliveras i Farcy

JESÚS

Francesc Mas i Serra

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola

Ernest Bassols i Lladó

Vicenç Bosch i Juanola

Antoni Casabó i Majó

Joan Corominas i Sala

Sergi Díaz i Muñoz

Manel Fernández i Brugués

Francesc Grau i Gratacós

Emili Oromí i Montagut

Jaume Riu i Roura

Miquel Torrent i Caritg

Xavier Torrent i Fuentes

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Narcís Lagares i Corominas

Miquel Riu i Roura

Manolo Rodríguez i García

Jordi Parrot i Parborell

Josep Fernández i Roura

DIRECTOR

Josep Cassú i Serra

FARISTOL

Mariona Bassols i Pons

ORQUESTRA

La Principal de la Bisbal

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana

Andreu Prujà i Roca

Agustí Vilar i Solé

Pere Vilar i Solé

Aquest any són portadors el grup d'Ornamentació i Conservació

PORTADORS DE LA VERACREU

Joan Balateu i Gelada

Salvador García-Arbós

Joan Burgas i Cufí

Eva Pla i Gratacós

Jesús Docampo i Tenas

ESTAFERMS

CAPITÀ

Joan Cabratosa i Pla

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

BANDA

Tambors

Àngel Sánchez i Herreros

Francesc Ferrés i Vergés

Marc Vaquero i Garrido

Joan Frigola i Torrent

Jesús Banal i Navarro

Jordi Vaquero i Garrido

Bombos

Joan Ferrés i Barragan

Lluís Rubirola i Juncà

Andreu Banal i Torres

FLAUTES

Cora Masmitjà i Roura

Jessica Mazzioti i Corominas

Júlia Masmitjà i Roura

Maria Trunyó i Torcal

Joana Cabratosa i Pons

Laia Mas i Moya

Clara Trill i Iglesias

Jana Balateu i Riembau

Laia Mayolas i Vaquero

Maria Buch i Torrent

Sira Huete i Fernández

Jana Gussinyer i Cuevas

SOLDATS

Jordi Pujolar i Senpau

Gerard Portas i Balateu

Jordi Hurtós i Rovira

Xavi Lagares i Puig

Jordi Solà i Codony

Eloi Masoliver i Soler

Jonathan Porras i Cordoba

Pol Trunyó i Torcal

Francesc Solavera i Pons

Joan Molas i Teixidor

Dani Molas i Teixidor

Lluc Jofre i Pena

Oriol Ortega i Torres

Adrià Pons i Hurtós

David Buch i Pérez

Josep Mª Lagares i Roset

ARRENGLADORS

Octavi Balés i Juanola

Gemma Guix i Feixas

Mireia Juncà i Genové

Alba Riera i Guix

Eduard Juncà i Parella

Isidre Bellapart i Bosch

Marta Mas i Serra

Isaac Puigdemont i Balés

Imma Juncà i Genové

Adriana Guix i Tubert

Enric Rost i Felip

Lluís Juncà i Parés

Quim Casellas i Jou

Joana García i Guix

Alba Vidal i Vila

Guadalupe Pleite i Titos

MOVIMENT DE LA CONGREGACIÓ 2018

CONGREGANTS QUE VAN PROFESSAR EL 2018

Narcís Campasol i Ventura

ASPIRANTS A CONGREGANT ADMESOS DURANT EL 2018

Guerau Colominas i Soler
Pep Descamps i Oliveras
Quim Descamps i Oliveras
Héctor Fàbrega i Cardinez
Jasmine Fàbrega i Cardinez
Eloi Fernández i González
David González i Iglesias
Gerard Hurtós i Prunella
Sílvia Iglesias i Girvent
Biel Martí i Atenció
Lara Massanet i Iglesias
Sergi Massanet i Iglesias
Carla Mayolas i Vaquero
Denny Méndez i Alcántara
Xavier Pont i Oliveras
Miquel Riu i Roura
Lara Serra i Pujol
Oriol Serra i Vilar
Arnau Vidal i Argelés

CONGREGANTS MORTS DURANT EL 2018

PER A LES ÀNIMES DELS QUALS S'APLICARÀ LA MISSA ELS SEGÜENTS DIES:

Per a tots els congregants difunts
dia 8, a les 20 hores

Mercè Canals i Darné
Montserrat Serrat i Costa
dia 9, a les 20 hores

Dolors Caritg i Nogué
Benita Prujà i Masmitjà
dia 10, a les 20 hores

Agapito García de Diego
Maria Dolors Monell i Prujà
dia 11, a les 20 hores

Mossèn Eudald Vilà i Canal
Pere Estañol i Carreras
dia 12, a les 11:30 hores

Josep Maria Farcy i Costa
Daniel Viñas i Juanola
dia 12, a les 19 hores

MOVIMENT PARROQUIAL 2018

BAPTISMES

Dana Aimara Arrazola i Raudales

Noa García i Lungu

Héctor Henry Fàbrega i Cardinez

Cesc Sánchez i Vilar

Isaac Genebat i Juan

Mauricio Audivert i Heusch

Blai Bohigas i Bahí

Martina Costejà i Fernàndez

Nil Calvet i Reig

Salomé Grajales i Velasquez

Aniol Roldan i Freitas

PRIMERA COMUNIÓ

Jordi Bosch i Busquets

Guerau Colominas i Soler

Héctor Fàbrega i Cardinez

Eloi Fernández i González

Gerard Hurtós i Prunella

Lara Massanet i Iglesias

Sergi Massanet i Iglesias

Biel Martí i Atenció

Carla Mayolas i Vaquero

Denny Méndez i Alcántara

Laia Serra i Pujol

CONFIRMACIÓ

Aina Fernández i González

Pau Busquets i Ferrés

Jasmine Fàbrega i Cardinez

Paula Font i Falgàs

MATRIMONIS

Joan Vila i Comamala

Anna Soriguera i Farrés

Rubén Sánchez i Palma

Karen Liseth Heredia i Díaz

Ramon Fontanals i Martineto

Laura Martínez i Rodríguez

Jordi Montserrate i Abulí

Mariona Maset i Plana

Ferran Castenys i Garriga

Elia Rico i Gómez

Rafel Velayos i Amat

Olena Burykh

Enric Masdevall i Perpiñá

Marta Vegas i Aulina

DIFUNTS – EXÈQUIES

Mercè Bohigas i Horta
Felipa José i González
Daniel Viñas i Juanola
Marc Carbonell i Graboleda
Pere Puigdomènech i Orriols
Agapito García de Diego
Mercè Sala i Ayats
Maria Juanola i Capdevila
Maria Dolors Monell i Prujà
Angela Balboa i Fernández
Carles Tubert i Oliveras
Micaela Plaza i Plaza
Pau Tenas i Roure
Josep M. Farcy i Costa
Pilar Sala i Ventura
Carme Anglada i Cros
Joaquim Martín i López
José Cabañas i Corominas
Mercè Canal i Darné
Pere Teixidor i Martí
Pere Estañol i Carreras
Benita Prujà i Masmitjà
Francisco Pastoret i Iglesias
Dolors Caritg i Nogué
Maria Torres i Mercader
Enrique Ríos i Delgado
Montserrat Serrat i Costa
Maria Agustí i Palomeras

IN MEMORIAM

MOSSÈN EUDALD VILÀ I CANAL

(1928-2018)

Entre el 1981 i el 2008 va ser Rector de Besalú i Corrector de la Junta de la Congregació dels Dolors, i el 2008 va ser prior de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

Mossèn Eudald Vilà i Canal, rector de Besalú des del 3 de juny del 1981 fins al 2008, va morir el 18 de maig del 2018. Per la festa de la Diada dels Dolors de l'any de la seva jubilació, el divendres 14 de març del 2008, va ser pendentista. Precisament, en l'entrevista del programa d'aquell any, va expo-

sar la seva opinió sobre la processó de Besalú: «Manaies i Estaferms són per solemnitzar la processó, però no són la part principal. La processó ja està bé com és. L'important és seguir-la, amb ciri o sense ciri. La processó ha de ser una expressió pública de fe i devoció a la Mare de Déu. Que hi hagi més espectacle o que es cantin més o menys partitures o que es faci a Sant Pere i al carrer és el que menys importa. L'important és la devoció: la manifestació pública del poble de Besalú a la Mare de Déu dels Dolors.»

Nascut a Puigpardines, nucli de la Vall

d'en Bas, per Santa Llúcia del 1928, va ingressar al Seminari Diocesà de Girona als 11 anys, sent rector del Seminari el besaluenc Damià Estela. Eudald Vila va ser ordenat capellà als 23 anys, el 25 de juliol de 1952, a l'església de sant Martí del Seminari de Girona i, tot seguit, va ser enviat a Camprodon, que encara era Bisbat de Girona. Va anar-hi de vicari i al cap d'un any, va emmalaltir el rector i el van ingressar i va haver de fer de rector i de vicari. Aleshores a

Camprodon hi havia tres capellans: el rector, el vicari i el capellà de regiment.

L'any 1954 va baixar a Selva de Mar, d'on en va ser l'ecònom, i el 1958 ja va es va encarregar de la Vall de Santa Creu. El 1965, el van nomenar ecònom de la parròquia nova de Banyoles, a Sant Pere. Entre el 1974 el 1978 va ser arxipreste de Banyoles.

L'any 1981, a part d'ecònom de Besalú, també és nomenat rector de Lligordà,

regent de Beuda i encarregat de Fares i el Mor i Ossinyà, parròquies d'on en va ser nomenat rector el 1985. Entre el 1982 i el 1987 i del 1990 fins al 1994 va ser arxipreste de l'arxiprestat del Mont. Entre el 1987 i el 1988 va ser vicari episcopal de la zona interior nord.

Amb la reunió, reducció i els canvis de nom dels arxiprestats –l'organització territorial de la diòcesi–, entre el 1994 i el 1997 va ser arxipreste de l'arxiprestat de l'Alt Fluvià i des del 1997 també rector de Maià de Montcal, Dosquers i Segueró. Per resumir, el 2008, just abans de jubilar-se portava Besalú i sis parròquies adherides: Beuda, Lligordà, Segueró, Maià, Dosquers i Fares. Tot plegat suma dinou llocs de culte, entre les quals hi ha el Sagrat Cor, Sant Ferriol, les dues de Palera, Sant Domènec i Santa Maria, Sant Prim... En totes procurava dir, almenys, una missa a l'any.

El 2008 es va jubilar a la residència sacerdotal "Casal Marià" d'Olot exercint de capellà a l'hospital Sant Jaume i col·laborant en diferents serveis pastorals a les parròquies de l'agrupació de la Vall d'en Bas. El 2016 es va retirar a la residència sacerdotal "Bisbe Sivilla", de Girona, on va traspasar.

En l'entrevista del programa dels Dolors

del 2008, Mossèn Eudald, va destacar el paper de lligam dels Dolors a Besalú: «Quan vaig venir a Besalú, el poble estava molt dividit políticament, però, en canvi, a la Congregació la vaig veure viva, amb un efecte cohesionador molt important, que hi he vist sempre.» Es declarava impressionat pel silenci i el recolliment, i reivindicava l'espiritualitat i celebrava que la processó no s'hagués convertit en atracció turística.

El 30 de novembre del 2005 va rebre, en nom de tot Besalú i de mans del president de la Generalitat Pasqual Maragall, la Creu de Sant Jordi que aquell any va ser concedida a la Venerable Congregació, com a corrector, el màxim representant de la junta de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

Salvador García-Arbós

ENS VISITA EL PARE ABAT DE MONTSERRAT

La Processó dels Dolors de l'any 2018 va viure un fet d'excepció i pel que serà recordada per tots els besaluencs: la visita del Reverendíssim Pare Abat de Montserrat Josep Maria Soler i Canals, Abat de Montserrat des de l'any 2000, en què succeí Sebastià Bardolet i Pujol. En la seva visita a Besalú, el Pare Abat va estar contínuament acompanyat pel Sr. Lluís Guinó, alcalde de Besalú i Diputat al Parlament. Al monestir de Sant Pere, just abans de començar la Processó, van ser rebuts pel Corrector, el Secretari i resta de membres de la Junta de la

Congregació, així com altres autoritats municipals, comarcals i provincials.

Josep Maria Soler va néixer a Santa Eugènia de Ter el 1946. Dels cinc a disset anys va viure a Sabadell, on estudià al Col·legi dels Claretians, i de 1955 a 1956 va ser el deixeble de Pere Casaldàliga. Després estudià teologia al Seminari dels Claretians a Solsona. Postulà com a monjo a l'Abadia de Montserrat el 1970, professà el 1975 i el 1981 fou ordenat sacerdot. Els anys 1976-77 col·laborà a l'Institut Ecumènic de Tantur (Jerusalem) i al Pontifici Ateneu de Sant Anselm de Roma.

Es llicencià en teologia sacramentària (1978-80). Visitador de la Província Hispànica de la Congregació de Subiaco des del 1996, a Montserrat ha estat mestre de novicis i prefecte de júniors, i professor a l'Escola Filosòfica i Teològica de l'Abadia de Montserrat, de la qual fou el prefecte durant set anys, i també a l'Institut de Litúrgia i al de Teologia Espiritual de Barcelona. Des del 1992 és vicepresident de la Societat Espanyola

d'Estudis Monàstics (SEDEM) i ha estat sotsdirector de la revista *Studia Monastica*. Fou elegit Abat de Montserrat per la comunitat el maig del 2000. És autor de nombrosos articles i de llibres de litúrgia i espiritualitat.

A l'acabar la Processó, el Pare Abat va fer-nos l'honor de signar el LLIBRE D'HONOR de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. Les paraules de l'Abat en

la seva dedicatòria, i que reproduïm a continuació, són l'expressió de l'experiència viscuda:

A la Venerable Congregació dels Dolors amb agraïment per la seva invitació a participar de la Processó dels Dolors. Un moment intens de pietat, de fe, de tradició.

Els de Montserrat ens sentim d'alguna manera a casa quan som a Besalú, pàtria de l'Abat Oliba, el nostre fundador, i custodi

del Monestir de Sant Pere, llar benedictina durant segles.

Que Santa Maria, Mare dels Dolors i testimoni de la Pasqua, beneeixi abundantment la Congregació i tota la Vila de Besalú.

+Josep M Soler
Abat de Montserrat
23.3.2018

Josep Lagares i Gamero

Josep Maria Soler parlant al poble de Besalú

Signant al Llibre d'Or de la Congregació

ELS GOIGS DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS DE BESALÚ

Així com la Corona dels Set Dolors de Maria, l'oració principal dels congregants de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, s'ha anat resant i transmetent durant moltes generacions fins avui, els Goigs s'han recuperat recentment. Així com es conservaven edicions antigues del text dels Goigs, s'havia perdut la manera de cantar-los. Gràcies a la recerca del Sr. Narcís Lagares i altres persones, es va poder refer la melodia d'aquests Goigs o Cobles que actualment es canten i que volen ser el més fidels possible a com es cantaven antigament. Les "Cobles devotes del set dolors de Maria Santíssima de la vila de Besalú" es poden cantar en les Misses del Quinari com es devia fer antigament en les Misses del Septenari.

Com en tots els Goigs hi ha una *Entrada*, que en aquest cas té la mateixa lletra que la Tornada. Són quatre versos que es canten al començar i després de cada estrofa:

*De set espases ferida
us mirem trista i plorosa
Verge i Mare Dolorosa
socorreu aquell qui us crida.*

Hi tenim set estrofes que corresponen als Set Dolors de la Mare de Déu i una vuitena que fa referència a la devoció que li té el poble de Besalú. Per a les estrofes hi ha dues melodies, perquè les estrofes segona i quarta —segon i quart Dolor— es canten diferent.

Les denominacions "Cobles" i "Goigs" venen a ser el mateix. El nom de "Cobles" es feia servir antigament per a deixar com més clara la divisió del text en estrofes o en "cobles", aptes per a ser cantades o recitades. Quin és el seu origen? Sembla que la popularitat d'aquests cants ve del segle XV o XVI i per la devoció a la Mare de Déu del Roser. Se li cantaven els "set goigs" o "alegries" que va tenir Maria i d'aquí ve el nom de "Goigs". Entre aquests "Goigs" cal destacar la invitació de l'àngel a Maria a alegrar-se en el moment de l'anunciació. A l'aplicar aquest cant a altres devocions, encara que es diguin Goigs, a vegades toquen temes dolorosos com la descripció del martiri d'alguns Sants, de la Passió de Crist o com en aquest cas, dels Set Dolors de la Mare de Déu. Aquesta tradició de cantar els Goigs en lloança a Déu, la Mare de Déu, els àngels i els sants en certes diades i de

tenir-los impresos, amb un format molt característic, la trobem sobretot en els territoris de l'antic Regne d'Aragó. En altres llocs d'Espanya no se'n troben gaires i la devoció popular deriva més cap a himnes o poemes de diversos tipus.

Els Goigs solen estar impresos en un full de paper i en el format que tots coneixem. Gràcies a aquests fulls sabem detalls de la vida dels sants, de la història d'esglésies, ermites o capelles. Els lingüistes hi poden descobrir l'evolució del llenguatge. Els artistes poden gaudir d'uns gravats impresos sovint de gran bellesa. Els músics hi descobreixen el seu valor musical i melodies que s'han fet populars. Altres en valoren les tècniques d'impressió o el seu atractiu col·leccionista...

Però per sobre de tot això, en paraules de l'arquebisbe de Tarragona, els goigs són "*una formosa manera de pregar*". Es lloa Déu, a vegades per la intercessió de la Mare de Déu o d'algun sant, tot cantant amb alegria i esperança. Són una manera de fer comunitat, perquè els goigs estan pensats per a ser cantats col·lectivament. Tot i que hi ha lletres i músiques que són les mateixes a tot arreu, moltes són pròpies de cada lloc, amb maneres de dir i d'expressar-se més apreciades pels fidels.

La major part dels Goigs han estat escrits quan la litúrgia era en llatí i aquests cants en llengua vernacle, cantats dins l'església, són una bonica manifestació del sentir religiós del nostre poble i de les arrels cristianes de Catalunya.

En moltes poblacions trobem edicions dels Goigs o Cobles dels Set Dolors de la Mare de Déu molt semblants als de Besalú. Per exemple a Cassà de la Selva, amb una lletra ben igual. Fins i tot en alguns llocs s'hi afegeix un vuitè Dolor, posant-hi en quart lloc el dolor de la Mare de Déu en veure Jesús assotat i coronat d'espines —l'Ecce Homo—, que no hi és present en la versió dels Set Dolors.

Els tres primers Dolors que es canten fan referència a la infància de Jesús. El primer dolor és quan Maria en el Temple "allà oíreu la sentència tan sentida / que Simeó a Vós proposa". El segon dolor es dona per la persecució d'Herodes a la Sagrada Família: "cap a Egipte Vós fugíreu / treballs sens mida passàreu / per terra aspra i escabrosa". I el tercer és per la pèrdua de Jesús en el Temple a l'edat de dotze anys, on es va quedar ensenyant als Mestres de la Llei sense que ho sabessin els seus pares: "Quan perdéreu el Messies / fonc lo ters dolor sensible / trobar-lo no fou

possible / cercant-lo Vós per tres dies”. Els quatre Dolors que queden fan referència a la Passió i Mort de Jesús. El quart va ser “quan encontràreu / Vostre Fill sense figura / i en el carrer d’Amargura / amb creu al coll el trobàreu...”. Quan Jesús és clavat a la Creu i Maria contempla la seva mort “El cinquè Dolor tinguéreu / quan Jesús crucificaren / i ben alt l’enarbolaren / i quan moria veíreu / mirant l’autor de la vida / mort, que vista llastimosa”. El sisè dolor va ser al desclavar Jesús de la Creu “quan ja mort en vostres braços / Jesús de la creu baixaren”. I el setè, quan van posar Jesús en el sepulcre: “dins la sepultura / Jesús Vostre fill tancaren / Oh que sola us sentíreu / Mare trista i amorosa”.

La vuitena estrofa o epíleg fa referència a la devoció del poble que canta i resa els Set Dolors de la Mare de Déu:

*Puix Vós sou la tresorera
de la Gràcia Divina
la vila de Besalú
que amb viva fe en Vós espera
sia per sempre assistida
si us reclama fervorosa.*

D’aquesta manera, en la devoció a la Mare de Déu dels Dolors es destaca el sentiment de dolor de la Verge

Maria davant dels sofriments del seu fill Jesús. Els set episodis que relaten aquests Goigs mostren com Maria va acompanyar el seu Fill en la seva missió de Redemptor. Així Maria rep a vegades el títol de Corredemptora.

En un moment que hi ha un bon afany per recuperar els Goigs que són una mostra de la fe i la devoció popular del nostre poble, també cal que aquests no perdin la seva finalitat de ser cantats pel poble per acudir a Déu, als sants o en aquest cas a la Mare de Déu dels Dolors, d’una manera tan nostra i tan maca.

“Verge i Mare Dolorosa, socorreu aquell qui us crida”.

Mn. Josep Maria Viñolas i Esteva

www.devocions.info

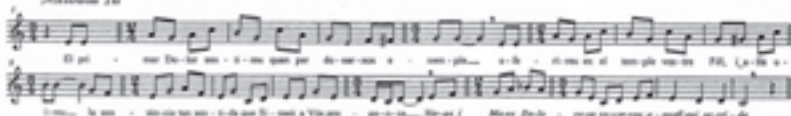

Cobles devotes del set dolors de Maria Santíssima de la vila de Besalú

Tornada

Melodia 1a

Melodia 2a

De set espases ferida
un miern trista i plorosa
Verge i Mare Dolorosa
socorreu aquell qui us
crida

I DOLOR (melodia 1a)

El primer Dolor sentíreu
quan per donar-nos exemple
obstare en el temple
Vostre fill i allí oíreu
la sentència tan sentida
que Símeo a Vós proposa
Verge i Mare ...

II DOLOR (melodia 2a)

El segon dolor patíreu
quan de l'Àngel avisada
per ser d'Herodes gaspada
cap a Egipte Vós fugíreu
traballa sense mida passàreu
per terra agira i escabiosa
Verge i Mare ...

III DOLOR (melodia 1a)

Quan perdéreu el Messias
foc lo tres dolor sensible
trobar-lo no fou possible
cercant-lo Vós per tres dies.
Anant al temple affligida
de trobar-lo sou ditosa
Verge i Mare ...

IV DOLOR (melodia 2a)

✽ El quart foc
quan encontreu
Vostre Fill sense figura
i en el carrer d'Amargura
amb cru al coll el trobàreu,
de càrrega tan sentida
ostreu congoixosa
Verge i Mare ...

V DOLOR (melodia 1a)

✽ El cinquè Dolor tingéreu
quan Jesús crucificaren
i ben alt l'enalobaren
i quan moria vridreu
mirant l'austre de la vida
mort, que vista llançosa
Verge i Mare ...

VI DOLOR (melodia 1a)

✽ El sisè us llançarem
ets dolorosos abraços
quan ja mort en vostres
braços
Jesús de la creu baixarem.
Oh que penetraut ferida
fou per Vós mare piadosa
Verge i Mare ...

VII DOLOR (melodia 1a)

Ai setè se us doblarem
ets dolors i l'amargura
quan ja dita la sepeliren
Jesús Vostre fill tancarem.
Oh que sola us sentíreu
Mare trista i amorosa
Verge i Mare ...

EPÍLEG (melodia 1a)

✽ Puix Vós sou la tresorer
de la Glòria Divina
la vila de Besalú
que amb viva fe
en Vós espera
sia per sempre assistida
si us reclama fervorosa
Verge i Mare ...

De set espases ferida
un miern trista i plorosa
Verge i Mare Dolorosa
socorreu aquell qui us
crida

V. *Tuam ipsius animam Doloris gladius pertransiuit.*
R. *Ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.*

OREMUS

Interveniut pro nobis, quæsumus, Domine Jesu Christie, nunc et in hora mortis nostræ apud tuam clementiam beate Virgo Maria Mater tua, cujus sacratissimam animam in hora tuæ passionis Doloris gladius pertransiuit: Qui vivis, et regnas in sæcula sæculorū. Amen.

COBLES DEVOTES DELS SET DOLORS DE MARIA SANTÍSSIMA DE LA VILA DE BESALÚ

De set Estances levada
se milers trista i plorosa
Verge i Mare Dolorosa,
socorreu aquell qui no crida.

El primer Dolor sentíreu,
quan per donar-nos exemple,
oferteu en el Temple
vostre Fill, en oïeu
la sentència traïentida
que Simeon us proposa,
Verge i Mare, etc.

El segon Dolor sentíreu
quan de l'Àngel avisada,
per ser de Herodes guardada,
en Egipte Vos fugaireu;
treballa passreu sense mida,
Verge i Mare, etc.

Quan perdíreu el Messias
focoll i tres Dolor sentíreu;
treballa-lo no feu possible
corrent de Vos que tres dies,
amant el Temple alligada,
de trobar-lo sou ditosa,
Verge i Mare, etc.

El quart lloc quan sentíreu
Vostre Fill sense ligars
i en el carrer d'Amargura,
amb Creu al coll el trobareu;
de còrrega les sentíreu
resoltes moltes congoirones,
Verge i Mare, etc.

El quint Dolor Vos fingíreu
quan Jesús crucificaren
i en alt l'acabíreu,
quan morís tristíssim,
quan morís tristíssim,
quan morís tristíssim,

quan l'Àngel de la vida
morí, que vós lloríreu;
Verge i Mare, etc.

El sisè us lamentaren
els dolerosos alarcs,
quan ja morí en vostres braços
Jesús de la Creu baixaren;
Oh que penetrat levada
sou per Vos Mare plorosa!
Verge i Mare, etc.

En el setè se us dolíreu
els Dolors i l'ansugura
quan daltre la Sepultura
el Sant Cadàver baixaren;
de venturar sola i sense vida,
resoltes trista i plorosa,
Verge i Mare, etc.

Pau, Vos amb la lloçana,

de la Gràcia Divina,
la Devoció de BESALÚ,
que amb viva fe en Vos esperu
si us assistida.

Si us socorreu fervoros:
Verge i Mare Dolorosa,
socorreu aquell qui no crida.

1. *Pau, quant tant dolida
plorosa portíreu.*

2. *77 anelles de moltes moltes
congoirones.*

CREMUS

*Intercedat per tota penitència. De
vostre Sant-Christe vós et en llor
sentiu moltes que congoirones
d'una Verge. Dolors vos tres
congoirones. Llorosa en dona Penitència
vostre dolida plorosa portíreu. Qui
vostre et ajuda, etc. B. Amen.*

Els Dolors i Recorreguts de Besalú. D. Tinent de Lloçana, i D. Miquel Casanov. i Recorreguts, Dolors de Glòria, per consens dels senyors de Besalú el 1792.

“320 ANYS”

DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS DE BESALÚ 1699-2019

MANIFESTACIÓ DE RELIGIOSITAT POPULAR

“La persona humana està en un procés de canvi constant; en conseqüència, no és capaç de contraure un compromís per a tota la vida”.

Aquesta afirmació, o de semblants, les hem sentides i llegides més d'un cop per defensar que el matrimoni no ha de ser indissoluble.

No vull desfer-me ara en arguments. Em limito a transcriure-us el que representa per a mi celebrar els 320 anys de la Venerable Congregació i de la seva manifestació popular de la processó de la Verge dels Dolors de Besalú.

Fent una breu història, diré que celebrem 320 anys de La Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors. És un Tercer Orde de religiositat Seglar (Orde Religiosa), provinent de l'any 1233, quan té el seu origen. Neix a Florència (Itàlia), de la mà de set amics, els quals, en uns temps gens propicis, enmig del caos produït per les lluites i enemistats de l'època, van creure que aquell era el moment més convenient

per dedicar la seva vida a coses més profitoses que matar-se entre ells, i van optar pels valors evangèlics de la fraternitat, la caritat envers els altres, l'oració, la comunió i la pau, honrant així Maria com a Reina de la Pau.

Aquests amics, que pertanyien a il·lustres famílies, van decidir aïllar-se al Mont Senari, ben a prop de Florència. Ja en el convent, que varen instituir al mateix Mont Senari, el Divendres Sant se'ls va aparèixer la Verge Dolorosa donant-los la missió de la pregària i la caritat envers els altres, essent aquest l'origen de l'Orde Servents de Maria o Servites.

La Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú es va constituir el 1699, i va celebrar la primera processó el mateix any. Des de llavors, tots els divendres abans del Diumenge de Rams, la vila de Besalú (La Garrotxa) surt al carrer per participar en aquesta processó, només interrompuda en alguns períodes revolucionaris i bèl·lics.

Besalú funda el dia 28 d'agost de 1699 la Venerable Congregació de la Mare

de Déu dels Dolors, l'Orde dels Servents de Maria o Servites, diada de Sant Agustí, i aquest any en celebrem els 320 anys d'història. És i ha estat pal de paller de l'espiritualitat de molta gent per tenir una verdadera vocació.

Parlo de vocació, i cal dir que gairebé tothom creu que per trobar la pròpia vocació cal mirar-se endins i descobrir-hi com una atracció, una mena de gust sensible. La vocació de congregant ens arriba quan amb devoció, mirant, participant en la processó dels Dolors, ens ve salivera a la boca, en viure-la amb sentiment, en veure aquell silenci i respecte que tant caracteritza la nostra processó dels Dolors.

La Verge dels Dolors és l'advocació mariana, també coneguda com a Verge de l'Amargura, Mare de Déu de la Pietat o la Dolorosa. És usual representar-la en aquelles confessions, que el toleren, amb vestit negre o morat i amb set espases clavades a l'altura del cor. S'invoca en llatí com Maria Verge, Perdolens o Mater Dolorosa i és una de les nombroses advocacions a través de les quals l'Església Catòlica venera la Verge.

En l'advocació dels Dolors destaca el sentiment de dolor de la mare davant el

sofriment del seu fill. Els “set dolors” fan referència als set episodis de la vida de Jesucrist, relatats pels evangelis, que van fer patir Maria.

La Congregació de Besalú, està considerada com una de les Congregacions en actiu més antigues i carismàtiques de Catalunya, és la dipositària d'organitzar any rere any la Festivitat dels Dolors. Besalú, tal i com deia abans, ens aporta vocació, permet viure una gran manifestació de religiositat popular, la qual podem palpar en tots els actes de la jornada, des de la primera missa a trenc d'alba fins al seu punt més culminant: la solemne Processó dels Dolors ja ben entrada la nit ... on la tradició i l'espiritualitat es donen la mà i caminen ple-gades...

Aquest dilatat bagatge, juntament amb tot el que ha significat i significa la Congregació per a l'antiga capital del Comtat i per a les seves rodalies, va portar la Generalitat de Catalunya a concedir-li la Creu de Sant Jordi l'any 2005, valorant-ne tant el seu protagonisme històric i espiritual com la seva Festa dins del cicle quaresmal català, i de manera especial, la seva tasca de cohesió integradora de tots els besaluencs.

L'any 2015, vaig agafar el compromís

de ser-ne congregant.

Vull cloure aquest escrit d'aniversari amb les paraules del Bisbe Jaume Campodonat quan ens parla de la processó dels Dolors de Besalú. "Contemplant la llarga tradició de la Congregació, especialment en les festes dels Dolors de Maria que, com anelles, s'encadenen amb una altra, hom pensa que Besalú es deixa prendre per l'amor fidel de Déu, hom creu que aquest dia, abans o després de la processó dels Dolors, plou o ha de ploure, ja que s'associa aquesta aigua caiguda a les llàgrimes de la Mare de Déu".

Felicitem-nos per aquests 320 anys d'història i que Santa Maria, Verge dels Dolors ens beneeixi.

Amb els ulls posats en el futur, penso que els pobles que saben mantenir les tradicions cristianes autèntiques i, sobretot es cuiden de vivificar les seves arrels, tenen un camí obert per a donar una resposta a les inquietuds de recerca noble de les persones insatisfetes. El cas que m'ocupa, a la nostra Congregació dels Dolors, és un cas clar. La seriositat amb què mantenim la tradició és un mitjà pel qual Déu posa al nostre abast i a la nostra comprensió, a través dels fets de la Passió i l'amor que ens té a tots i a cada un de nosaltres.

Pere Codina-Gironella

Per a molta gent es conegut que, uns anys abans de la Guerra Civil, la Vera Creu va ser robada de l'església de Sant Vicenç i que uns anys més tard en Francesc Cambó, en un gest cap al poble de Besalú, va anar a Roma i la va restituir.

El que ningú no sap és que la Vera Creu actual, durant la Guerra Civil va estar amagada per tal d'evitar el seu robatori o destrucció, principalment com a símbol religiós.

L'exèrcit republicà, durant la retirada, cremava tots els símbols religiosos, esglésies, convents..., i totes les comunicacions i infraestructures per tal d'endarrerir l'avenç de les tropes franquistes.

En aquella època l'alcalde de Besalú era en Manel Fernández i Dilmé, creient i persona que sempre va procurar el millor per al poble de Besalú i la seva gent. Una nit, d'amagat i preveient la "sort" que li esperava a la Santa Relíquia, va anar a Can Tenas, on actualment hi ha Ràdio Besalú, i la va enterrar a sota la casa. Concretament, segons ens indica avui en Jesús Docampo i Tenas (fill de la Maria Tenas), la primera nit va estar amagada al "femer de l'hort".

Per tal de mantenir el secret, només ho va explicar a dues persones: a la seva dona, la Teresa Coromines, i a la seva neta, la Margarita Gratacós (qui us escriu aquestes ratlles).

La Margarita i la Maria amb els seus fills, l'Eva i en Jesús

L'avi Manel no es va equivocar, perquè les esglésies de Sant Vicenç i de Sant Pere es van cremar.

La Teresa, en veure que la Vera Creu havia sobreviscut al foc i a l'espoli, va explicar a les noves autoritats el lloc exacte a on estava amagada.

Si avui tenim la Vera Creu a Besalú, va ser per la fermesa i convicció d'un alcal-

de republicà, quina paradoxa!! Un alcalde que va haver de fugir i viure amagat la resta de la seva vida.

Margarita Gratacós i Fernàndez

RECORDS D'UN CAPITÀ D'ESTAFERMS

Actualment tinc 69 anys i he estat vinculat a la Processó dels Dolors de Besalú des que en tenia 10.

Quan tenia 13 anys vaig començar a fer de Jueu amb els famosos germans Peirot i companyia, i vaig fer-ho durant quatre anys. Van ser uns anys meravellosos, dels quals en tinc uns records extraordinaris.

L'any 1970 el Sr. Lluís Pla em va demanar si volia agafar la capitania dels Estaferms, i amb molta il·lusió vaig posar-m'hi.

Era un grup d'Estaferms amb molt de jovent, amb empenta i amb moltes ganes de fer coses.

Durant el meu primer any com a capità dels Estaferms, vaig gaudir de l'assessorament d'en Pere Climent i algun veterà més, ajuda que vaig agrair moltíssim.

Amb en Joni Cabratosa, l'Àngel Sánchez, el meu germà petit Silvestre Oliveras i un bon grup de joves vam començar a introduir noves figures, com l'Estrella, i també alguns creuaments, que amb alguns assajos i moltes ganes van anar sortint mica en mica. A la meva època no assajàvem tant com ara... aleshores improvisàvem una mica més!

Amb en Pere Blanch, Manaia i Estaferm, any 1974

Durant aquella època, a banda de les noves figures, també vam incorporar alguns canvis en la ruta, i per exemple, vam deixar de passar per la carretera i vam començar a passar pel carrer de la rectoria.

I quan la Rosita Ros i la Valèria van tenir cura del vestuari, ens van renovar els vestits, i els Estaferms vam començar a anar molt més uniformats!

I va arribar el moment en què els Estaferms participàrem en les nostres primeres desfilades fora de la vila, algunes molt importants com la de Sant Hilari i

la de Banyoles.

Encara ric quan recordo com vam riure a la desfilada de Sant Hilari! Ja cap al final de la desfilada ens equivocàrem de ruta i la vam ben embolicar, però la gent ho va trobar la mar de bé i ens van ben aplaudir!

A casa tinc el primer casc que vaig rebre quan vaig complir 15 anys d'Estaferm, i el guardo amb gran il·lusió.

L'any 1990 vaig sortir per darrera vegada a la processó de capità d'Estaferms. Aleshores fou quan en Joni Cabratosa va agafar el relleu i s'estrenà com a capità a la trobada de 50 anys de Manies de Girona aquell mateix any. Actualment encara ho és, i per molts anys.

Malgrat deixar la capitania, jo encara em sentia tan lligat a la Processó, que em costava deixar-la del tot. Així doncs, durant dos anys, vaig fer d'Arrenglador i, durant dos anys més, vaig ajudar a portar la Mare de Déu.

Durant dos anys també he fet de Comissari d'en Pere Estañol, en pau descansi, i d'en Paco Mir.

I a partir d'aquí, he seguit cada any la Processó. Des dels 10 anys, no hi he fallat cap any, i fins que pugui no hi faltaré.

Guardo un gran record dels anys que vaig fer d'Estaferm. Vaig viure moments fabulosos fent de capità, envoltat de molt de jovent i companys extraordinaris.

M'emociona pensar que potser algun dia els meus néts Pep i Quim també podran formar part d'aquest cos d'Estaferms que tan important ha estat i és per a mi.

Visca la Mare de Déu dels Dolors!

Narcís Oliveras i Surroca

Fent el ressopó amb els amics a Cal Tronc, després de la processó

Fent de Capità d'Estaferms, anys 70

ENTREVISTA AMB FRANCESC PARDO I ARTIGAS, BISBE DE GIRONA I PRIOR 2019

Monsenyor Francesc Pardo i Artigas, bisbe i diocesà de Girona des del diumenge 19 d'octubre del 2008, serà el pendentista de la processó dels Dolors de Besalú del 2019. Nascut a Torrelles de Foix, 26 de juny del 1946, Francesc Pardo Artigas és congregant des del 2015, any en què va entrar i sortir, ja que la Junta no va considerar necessari l'any de noviciat pel qual han hagut de passar els servents terciaris de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. Van fer l'entrevista a la casa del bisbe, just al mateix recinte de la Residència Bisbe Sivilla, on hi viuen i són atesos la majoria de capellans jubilats de la Diòcesi de Girona. És a Vista Alegre, a un lloc on s'hi devien veure de franc els gloriosos partits del Girona abans de pujar a Montilivi i viure la joia de l'ascens a primera divisió.

● Què representa ser Prior de la Processó dels Dolors de Besalú?

Representa una responsabilitat i un honor que em va sorprendre, perquè no sóc nascut a Besalú, encara que sigui congregant. Quan m'ho va comunicar en Josep Lagares, secretari de la Junta de la Mare de Déu dels Dolors, vaig quedar sorprès, perquè, de fet, no em toca a

mi. Ha estat una deferència, que agraeixo i que no esperava.

● Per què us vau fer congregant dels Dolors de Besalú?

Mira! Primer perquè m'ho van proposar i perquè, quan ho van fer, vaig pensar que la Dolorosa ha estat sempre una Mare de Déu a la qual hom li té devoció especial, en el sentit que, com a capellà i com a persona, és un referent per acompanyar el dolor de les persones. Em vaig dir 'és important', ja que respon a una de les meves devocions.

● Quines són les altres devocions?

La Mare de Déu de Montserrat, per des-

El bisbe Francesc presidint una missa de la Festivitat dels Dolors

comptat, és una devoció des de petit, ja que havia anat al romiatge, com a escolà.

● **Sabeu que per a la gent de Besalú ser pendonista és un dels màxims honors?**

En Josep em va explicar que el prior entra en el llistat honorífic de les personalitats de Besalú. No ho sabia, ho he sabut posteriorment d'haver-me fet l'oferta.

● **Què penseu de les processons avui?**

Si són ben fetes, es manté la pietat de la gent i els que hi van són conscients del que significa, és una manera de portar al carrer manifestacions de la nostra fe. Ara bé, sempre que la processó sigui digna, que es faci ben feta.

El Bisbe en la inauguració del Mil·lenari de la Veracreu

● **Què vol dir ben feta?**

Ben feta vol dir que les persones hi participen amb pietat, amb consciència del que estan fent. Vol dir que no és només per anar-se a lluir. Vol dir que, almenys pels que ho organitzen i que hi participen, allò és una manifestació religiosa important.

● **Trobeu una explicació, religiosa o antropològica o sociològica, de la gran participació a les processons, almenys la de Besalú, en contrast a l'assistència a missa a la diòcesi de Girona?**

Sí, perquè les processons són celebracions populars. Això vol dir que, des de sempre, és important la participació del poble. I no oblidem que les persones tenim una dimensió espiritual que hem de cuidar d'una manera o altra. Els que anem a missa ja celebrem la fe. Ara bé, hi ha moltes persones que no han descobert la missa i la seva importància, però també tenen aquesta necessitat de pregar, d'encomanar-se a Déu, de manifestar la devoció a Maria, de presentar-li la seva vida. Per la qual cosa, aquesta dimensió espiritual que tota persona té dintre seu es manifesta de moltes maneres, una de les quals són aquestes processons. Però respon a sentiment religiós que té tota persona. Uns la cana-

litzem amb els sacraments i altres persones que no han descobert la importància de l'Eucaristia dominical també la canalitzen o amb una processó o anant a Montserrat o anant a veure la Mare de Déu o encenent un ciri... Hi ha manifestacions plenament humanes que expressen aquesta dimensió religiosa.

■ **També se les veu com un espectacle...**

Les processons no poden ser un espectacle. És important, almenys, intentar que responguin a la dimensió religiosa i, per tant, com deia abans, que siguin expressió d'alguns moments de la nostra fe. Això no obstant, tota manifestació religiosa, lluny de l'espectacle, té una estètica que cal vetllar. Per exemple, el cant de La Salve a la plaça de Besalú. Clar que és una pregària, però és també un moment intens, encara que només la cantin uns quants, ja que la gent té consciència que saludem la Mare de Déu. Estèticament és un moment molt bonic, però és una pregària. És a dir, l'estètica va unida a la pregària, com en altres moments d'una celebració religiosa, en què també hi ha la dimensió estètica i no és cap espectacle.

■ **Per tant, les processons relliguen – buscant l'etimologia de religió–, però perquè la gent torni a l'Església Uni-**

El sr. bisbe processant de congregant l'any 2015

versal, què cal fer? Què falta?

La participació del poble en una manifestació d'aquestes, d'alguna manera, ja expressa un cert lligam, amb tot el que és la missió de l'església, però perquè descobreixin i tinguin experiència del que és l'església, falta que l'Església siguem capaços d'atraure les persones. No captem per proselitisme, com va dir Benet XVI, sinó per atracció. Per tant, quan l'Església es presenta a la parròquia amb tot el que fa i atrau, perquè allò que fa interessa i és valorat, les persones s'hi acosten. Si no hi ha aquesta atracció i el que es viu és negatiu, l'Església causa rebuig. Per tant, cal acollir les persones, escoltar-les, ajudar-les, valorar-les... Que es vegi allò que fa la parròquia per al bé de les persones, per al bé dels més necessitats, l'atenció a la religiositat de les persones, quan es viuen moments de sofriment, sigui de mort o de malaltia...

És a dir, en la vida humana, l'Església, mitjançant els mossens, mitjançant els cristians, es fa present en la vida de les persones i això enganxa. Si és negatiu, repel·leix. I ara tenim el gran problema és que molts mitjans de comunicació sovint remarquen alguns aspectes negatius de l'Església, que en tenim. I remarcar els aspectes negatius fa que no sigui atractiva. Els que participen en els pobles, coneixen la parròquia, coneixen el que es fa i tenen una altra dimensió...

● **Així, penseu que els escàndols de pederàstia arreu del món erosionen molt l'autoritat moral de l'Església?**

Sí, perquè apunten la línia de flotació de la credibilitat moral. Quan la gent veu això, pot sospitar de qualsevol persona d'Església i pensa 'aquest què ens ha de venir a ensenyar? què ens ha de venir a dir?' Per tant afecta a la credibilitat.

● **Què penseu que ha de fer l'Església per recuperar l'autoritat moral sobre la Humanitat?**

Tot el que es faci perquè això no es repeteixi i no hi hagi més fets d'aquests, i tot el que es faci per ajudar els que ho han sofert, per atendre'ls, per ser coherents amb el que diem, afavoreix la dimensió moral i la credibilitat que hauria de tenir l'Església.

El bisbe a l'acte central del Mil·lenari a Santa Maria

● **Us ha afectat anímicament els escàndols de pederàstia?**

Ens afecta a tots. No pots dir que no t'afecta. Afecta sobretot els bisbes de l'Església, els que tenim més responsabilitat. Quan es diu que els bisbes han de procurar que això no passi, encara que un bisbe, com jo, no hagi encobert ningú ni cap delictes, es refereixen als bisbes en general i tu formes part d'aquesta església. Com a família ens afecta a tots.

● **Com veu el futur de l'Església a Girona?**

L'Església de Girona és una església humil i senzilla, però una església viva. Viva no tant perquè faci grans concentracions, però als pobles hi ha petits grups de cristians que es prenen seriosament la fe, que col·laboren en moltes de les activitats de l'Església, que viuen de la responsabilitat de la família. La veig viva, veig que certament hem de tenir en compte el que hem de fer per presentar el veritable rostre de la nostre església, que és un rostre bonic i, encara sigui senzilla i humil, penso que està exercint la missió que se li ha confiat. Hi ha molta fidelitat dels capellans, de moltes persones i hi ha molta gent disposada a col·laborar, malgrat tot allò que podem tenir de negatiu.

● **Quina penseu que és la vostra missió com a bisbe de Girona?**

La missió del bisbe és procurar i fer el possible perquè la missió de l'Església sigui realitat en el territori de la Diòcesi de Girona. La missió de l'Església és la missió de sempre: anunciar, predicar, comunicar l'Evangeli de Jesús, la bona notícia de la salvació, celebrar aquesta notícia amb els sagraments, la pregària, acollint i servint les persones, especialment les més necessitades, i anar construint comunitats, parròquies, que puguin tirar endavant aquesta missió de l'església. Per tant, podríem dir que hi ha quatre dibuixos, quatre logos, que podrien definir la missió de l'Església: la Bíblia: predicar l'Evangeli; l'altar: les celebracions; Jesús agenollat rentant els peus: el servei, i l'skyline de cada parròquia, que vol dir la importància de la parròquia per a les persones d'aquella comunitat.

● **A propòsit d'això que estem dient, molta gent oblida que Càritas és Església.**

És el servei. El servei inclou l'acolliment de les persones, l'atenció als malalts, l'atenció a les persones que sofreixen, a través de Caritas; els centres d'esplai, que és l'educació dels infants; els moviments d'educació en el lleure; els mo-

viments de gent gran... És a dir, tot allò que sigui un servei a la persona i a les persones queda englobat en aquesta actitud de servei.

● Qui us va convèncer per ser bisbe?

La primera actitud va ser d'astorament. El primer que vaig pensar és que s'havien equivocat. Tant és així, es veu que vaig respondre 'Jo? o alguna cosa d'aquestes' I el Nunci em va dir 'Nunca ha dicho que no a todo lo que le han propuesto. Ahora el Santo Padre desea que su respuesta sea afirmativa'. Clar, és molta responsabilitat, ja que sabia què significava: ja tens experiència d'anys de capellà, de relació amb els bisbes. Ja saps de la missió del bisbe i no només l'has vist revestit a l'altar. L'has vist a fora; l'has vist trist, amb problemes i amb la cara desfeta; has vist la dimensió de més responsabilitat del bisbe, perquè ho has comprovat ajudant i estant al seu costat. Per tant, no t'enganyes. Almenys jo no em vaig enganyar. Quan vaig notar aquesta responsabilitat va ser el dia de l'ordenació.

● Amb la Catedral atapeïda...

Quan hi ha aquell moment en què puja va l'escala cap a la cadira de Carlemany i vaig veure tota aquella gent, aplaudint, va ser com si em carreguessin la Creu.

Per un moment ets conscient, no de l'honor que significa ser bisbe, sinó de la responsabilitat de ser-ne. Hi vaig pensar durant el temps que vaig estar en silenci, ja que primer et posen sota secret pontifici, que vol dir que durant tres setmanes no en podria parlar amb ningú, ni amb el teu bisbe, fins que es fes públic. Era el juny, quan preparàvem el proper curs a la parròquia... I jo pensava 'marededéu, on seré!!!' Sabies el que et demanaven, però ho havies de callar...

● Quasi que el feien mentir per omisió, preparant una cosa de futur sabent que aniríeu a un altre bisbat.

Mentir, no. No deia res. Els demanava què els semblava i posaven dies... I per dintre pensaves aneu posant dies que ja ho veurem... No ho podies comentar ni amb la família ni amb ningú.

● Què creieu que us queda per fer de la vostra missió episcopal a l'Església de Girona?

Abans de la jubilació vull continuar animant els preveres, els cristians, anant a les parròquies, acollint les persones que em venen a veure, estant amb la gent, perquè estant amb la gent i participant dels actes comparteixes la seva vida, t'alegres amb les seves alegries, i t'entristeixes amb els seus problemes i, per

tant, diem-ne, el meu desig seria continuar amb una actitud d'estar ben a prop de tothom, animant els capellans, ja que en aquesta època hi ha el perill d'un cert desànim per les dificultats. Animant també les parròquies, valorant el que significa el cristianisme, donant a conèixer que val la pena ser cristians...

■ Estan desanimats els capellans de la diòcesi?

En aquest moment van semblant i sovint sembla que no recollim prou fruits. Abans ser capellà tenia un reconeixement social i eclesial. Ara, d'alguna manera, sovint no hi ha la valoració social,

tret de quan un capellà es mor. Quan es moren, se'ls troben totes les qualitats, però en vida és difícil. No és que estiguin desanimats, perquè van fent i van treballant, però amb el ruixat que cau... No hi ha jovent o poc jovent; hi ha menys baptismes; no continuen la catequesi després de la comunió... I te n'adones que, socialment i culturalment, la dimensió religiosa de la paraula de Jesús ha anat desapareixent. Hi és en les persones, però no es manifesta en comunió. Certament, hi ha persones que no creuen en Déu. Però, si no es creu en Déu hi ha el perill de creure en tot: espiritualisme, ocul-

tisme... Alerta!, que aquesta dimensió espiritual religiosa es pot manifestar de moltes maneres, per la qual cosa, com adverteix la Bíblia, es poden convertir altres coses en deus, confondre els valors absoluts amb aquells que no ho són.

● **Quan el Papa Francesc diu que l'Església ha de sortir i anar "als límits" com ho interpreta? Això a Girona es fa?**

No ens podem quedar a la sagristia. És a dir, no podem esperar que vingui la gent. Hem d'anar als hospitals; hem d'estar amb els que sofreixen; hem d'anar, els que puguin i tinguin capacitat, amb els joves; hem de ser al costat dels infants; hem de ser al costat de la gent gran... Vol dir una Església que no estigui centrada només en l'interior. Un rector d'una parròquia no ha de pensar només en els que van a missa, ha de pensar en tota la gent de la parròquia. I es trobarà amb persones que no practiquen la fe sacramentalment, però que s'acosten per altres motius.

● **Creu que l'Església a Girona és (com vol el Sant Pare) un hospital de campanya?**

Ha de ser-ho. Ho és i hauria de ser molt més un hospital de campanya en el sentit que tothom que té un sofriment trobi

qui l'acull, trobi qui l'escolti i, en definitiva, trobi Jesús.

● **Volia parlar de la manca de vocacions al Bisbat de Girona, però veig que el que fa falta és vocació religiosa general.**

Exacte, falten cristians. I com que falta vocació de cristians falten vocacions de capellans. Falta gent jove que visqui a fons el cristianisme i els puguem proposar la missió de fer-se capellà. Mira, gent jove vol gent jove. També els grans podem ser una mica referents, però per engrescar i animar, més que sermons i paraules, ens falten testimonis de joves, perquè, quan els altres els veuen, s'engresquen. Aquestes trobades col·lectives de nois i noies que proposem, no és tant pel que es fa i poden aprendre, sinó perquè vegin que no estan sols.

Salvador García-Arbós

PROGRAMA D'ACTES DEL QUINARI I DE LA FESTIVITAT 2019

CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA

DIMECRES, DIA 3 D'ABRIL

VESPRE

● A 2/4 de 8, Celebració penitencial a l'església del monestir de Sant Pere.

QUINARI DEL 8 AL 12 D'ABRIL DE 2019

DILLUNS, DIA 8 D'ABRIL

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Mons. Francesc Pardo i Artigas**, bisbe de Girona.

DIMARTS, DIA 9 D'ABRIL

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Fra. Jordi Cervera i Valls**, O.F.M. Cap.

DIMECRES, DIA 10 D'ABRIL

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
Predicador: **Mn. Jordi Font i Plana**, rector de Fontcoberta.

DIJOUS, DIA 11 D'ABRIL

VESPRE

● A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
● Predicador: **Mn. Pere Domènech i Feixas**, arxiprestre de l'Alt Fluvià.

FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

DIVENDRES, DIA 12 D'ABRIL

MATÍ

● A 2/4 de 12, MISSA SOLEMNE amb acompanyament d'orquestra i cant dels Goigs.
● Predicador: **Mons. Francesc Pardo i Artigas**, bisbe de Girona.
● Seguidament la prior de l'any passat, la **Sra. Rosa Colom i Vilalta**, farà lliurament del penó al prior d'enguany, el bisbe de Girona **Mons. Francesc Pardo i Artigas**.

TARDA

● A les 5, a l'església de Sant Vicenç, conclusió del Quinari amb Corona dels Dolors, sermó i cant de la Salve pel Cor d'Apòstols acompanyats per l'orquestra La Principal de la Bisbal.
● Tot seguit, entrada de Novicis i Professió de Congregants.

VESPRE

● A les 7, missa celebrada per **Mn. Miquel Oliveras i Coll**, amb l'acompanyament del Cor Parroquial.

● A 2/4 de 8, el Cos d'Estaferms i el Maniple de Manaies desfilaran pels diferents carrers de la Vila.

● A 2/4 de 9, aniran a cercar el Prior i a les autoritats de la Comtal Vila, respectivament.

● Tot seguit, a la Plaça de la Llibertat, es lliuraran els premis del Desè Concurs de Dibuix de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors. I també es lliurarà un guardó a: **Albert Trayter, Cristina Torres, Roger Sucarrats i Roger Carreró** del Maniple de Manaies, i també a: **Jesús Banal** del Cos d'Estaferms, pels seus 15 anys de participació a la processó.

● A les 9, sortida de la **PROCESSÓ** des de l'església del monestir de Sant Pere,

que seguirà l'itinerari acostumat pels carrers i places de la Comtal Vila.

● A la Plaça de la Llibertat, el Cor d'Apòstols cantarà com cada any, la Salve, amb l'acompanyament de l'orquestra La Principal de la Bisbal i seguit de l'Acatu pel Cos d'Estaferms.

Seguidament, la processó continuarà per fer l'entrada a l'església del monestir de Sant Pere.

● A dins l'església, s'entregarà un present pels seus 15 anys de participació a la processó a **Santiago Gratacós** i a **Andreu Prujà**, portadors de la mare de Déu.

● Abans d'acabar la processó, el Prior realitzarà el seu discurs d'agraïment i comiat dins la mateixa església.

● Aquest any ens acompanyarà a la processó el **MHP de la Generalitat Quim Torra**.

EN AGRAÏMENT A LA FAMÍLIA BUTINYÀ DE BANYOLES

El passat mes de juliol de 2018, a la casa pairal dels Butinyà de Banyoles, la Congregació va rebre de mans del Sr. Mateu Butinyà un tros de carta amb segell de la Congregació dels Dolors Besaluencs amb data del 6 d'abril de 1830, escrita i signada pel secretari d'aquella etapa, que fou el Dr. Anton Sabater, el qual va ésser també Prior de la Congregació l'any 1804.

És sens dubte una donació, per part de la família Butinyà, que ens satisfà molt, ja que la Congregació té poca constància de documents i d'escrits del segle XIX, donat que se n'ha pogut conservar ben poca cosa; i no cal dir el valor sentimental i històric que té aquesta carta, amb un segell original, per als Congregants Besaluencs.

En aquest document del 1830 podem observar també el segell de la Congregació, el qual està estampat en sec al paper seguint el procediment de l'època, utilitzant pasta d'estampació i aplicant-hi posteriorment pressió manual amb el segell màster, quedant així aquest estampat en un bonic relleu. Aquesta donació té molta rellevància, ja que és l'únic document original que ens ha arribat als nostres dies, i en unes

condicions de conservació molt bones.

Des de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú volem agrair públicament a la família Butinyà de Banyoles, i sobretot al Sr. Mateu Butinyà, el seu gest de generositat en fer-nos donació d'aquest document, el qual li va arribar a ell de mans del seu pare, el Sr. Jaume Butinyà, i del seu avi, el Sr. Martirià Butinyà; aquest últim fou un gran aficionat a la col·lecció històrica i a la numismàtica.

Aquest document ja forma part del nostre arxiu documental de patrimoni de peces històriques, les quals conservem i cuidem, per tal que els nostres descendents així mateix puguin conservar-les i contemplar-les, ja que només tenim el patrimoni que entre tots hem sabut mantenir i recuperar.

Una vegada més, reiterem el nostre agraiement a aquest gest de gran generositat.

Moltes gràcies!

Joan Balateu i Gelada

Imatge del segell en relleu de la Congregació

El sr. Mateu Butinyà, fent entrega de la carta amb segell, de l'any 1830

LES TRES MARIES

Maria Magdalena

Maria de Cleofàs

Maria Salomé

Juntes amb Maria, la Mare, comparteixen la vida de Jesús.

Fan el camí del calvari fins al Gòlgota o muntanya, on tenien lloc les crucifixions.

Si el camí es feia angoixant, com devia ser el moment en què es troben les seves mirades amb Jesús...

Totes tres les descriu l'evangelista Joan al peu de la Creu, vivint l'angoixa de Jesús.

Es aquí on Jesús, abans de morir, diu a Joan, el deixeble estimat:

- Fill, aquí tens la teva Mare

- Mare, aquí tens el teu fill

Jesús és davallat de la creu i posat als braços de la Mare. Aquí les trobem juntes amb el seu dolor.

Com que ja s'havia fet tard i era vigília de dissabte, Josep d'Arimatea, membre del Sanedrí, entrà al palau de Pilat i li demanà el cos de Jesús. Amb un llençol l'embolcallà, el col·locà en un sepulcre excavat a la roca i va fer rodolar una pedra a la porta.

Així s'acabà el repòs del dissabte. Maria Magdalena, Maria de Cleofàs i Maria Salomé, a trenc d'alba, amb perfums per embalsamar-lo, arribaren al sepulcre. Es preguntaven: qui ens girarà la pedra de l'entrada?

Alçant els ulls veieren el sepulcre obert. En entrar-hi, un jove vestit de blanc els diu:

- Busqueu Jesús de Nazaret, el crucificat? Ha ressuscitat! Aneu a dir-ho als seus deixebles, els veureu a Galilea, tal i com us ho havia dit ELL.

Una foto dels quadres de St. Vicenç on hi ha les tres Maries - 5è Dolor - Crucifixió i Mort de Jesús (foto dreta superior).

A la nostra processó, les trobem representades vestides de negre, recolzades amb el seu dolor darrere la creu de Jesús Crucificat .

Una foto de les tres Maries a la processó de Besalú (foto dreta inferior).

Rosa Ros i Pararols

RESTAURACIÓ DE L'ARQUETA DE ST. VICENÇ

Moble policromat

OBJECTE / DESCRIPCIÓ:

Arqueta reliquiari

MATÈRIA / TÈCNICA:

Fusta tallada, daurada i policromada.
Ferro.

AUTOR / ÈPOCA:

Tardo-gòtica / Renaixement

DIMENSIONS:

35 x 56 x 33 cm.

PROCEDÈNCIA:

Localització: Parròquia de Sant Vicenç.
Congregació dels Dolors.
Sala superior de la sagristia del Monestir de Sant Pere de Besalú

DATA D'INGRÉS:

Restauració in situ

INICI I FI TRACTAMENT:

3-10-2018 / 6-11-2018

DATA D'ENTREGA:

7-11-2018

OBSERVACIONS:

L'arqueta conté ossos atribuïts a les despulles de sant Vicenç, la qual cosa li dona el caràcter de reliquiari. La part interna no serà objecte de la restauració, atès que els ossos estan protegits per un vidre.

En Manel Ramon davant de l'arqueta en procés de restauració

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Suport: la fusta mostra un molt lleuger atac de xil·dòfags, però es conserva en bon estat general. Una motllura del revers apareix partida, aixecada i amb pèrdua de suport. A la zona que envolta els panys hi ha erosió superficial.

Policromia: A la cara anterior la policromia representa la imatge de St. Vicenç amb casulla, nimbe i la palma del martiri. Se situa en forma ovalada que es

dibuixa amb una tira daurada. Al voltant es representen uns motius ornamentals, com al revers i als laterals. Presenta nombroses pèrdues en forma de llacunes, tant a la capa pictòrica com al daurat de les motllures del voltant. El principal problema és la manca d'adhesió a la preparació i al suport.

Capas de superfície: Pols acumulada. Capa d'òxid als ferros. Repintada de color ocre per imitar el daurat.

INTERVENCIIONS ANTERIORS:

L'arqueta ha estat subjecte de diverses intervencions. Durant el procés de neteja apareix una policromia subjacent, visible, sobretot, a la zona on la tira de

ferro del revers ha desaparegut. Per altra banda, és curiós veure que alguns ferros estan subjectats a la tapa amb claus de forja mentre que d'altres ho estan amb visos. La intervenció més tardana seria la que va voler refer el color del daurat a totes les motllures, sense respectar les zones del daurat que encara es conservava, repintant-les amb una pintura de color groc fosc. Afortunadament, marxava amb aigua, però en alguns llocs la superfície havia quedat impregnada. Cal dir que també hi ha hagut un redaurat d'algunes motllures i que en algunes zones es fan visibles les dues capes. La més antiga té un treball de cisellat força interessant.

PROCÉS RESTAURACIÓ

INTERVENCIIONS:

MATERIALS:

1 - Fixació de la policromia i el daurat

Acetat de polivinil diluït en aigua destil·lada i alcohol com a humectant.

2 - Neteja ferros

Paper de vidre i alcohol.

3 - Neteja policromia

a) Per retirar repintada

a) aigua destil·lada.

b) Per retirar pols acumulada a la tapa

b) goma d'esborrar.

c) Per retirar ceres

c) white spirit i bisturí.

d) Per retirar pàtina de brutícia a la policromia

d) mixta de white i aigua destil·lada. Puntualment, sabó en pols.

4 - Desinfecció de la fusta, per injecció als forats del verí

Xylamon

5 - Estucat de forats de corc i petites esquerdes

Pasta de fusta "Cynto bois".

6 - Consolidació suport:

a) Encolat de la motllura trencada.

a) cola blanca.

b) Reintegració suport de la motllura.

b) resina epoxy araldit fusta.

7 - Envernissat dels ferros, les motllures i les quatre cares policromades de l'arqueta

Paraloid B-72 diluït en acetona al 10%

8-Estucat llacunes de la policromia

Estuc de blanc d'Espanya i acetat de polivinil diluït en aigua destil·lada.

9 - Reintegració pictòrica:

a) de les pèrdues de daurat, amb criteri neutre.

a) Amb pigment terra ombra cremada aglutinat en vernís de retoc i diluït en white.

b) De les llacunes de l'escena frontal, amb criteri il·lusionista.

b) Amb pigments diversos aglutinats en vernís de retoc i diluïts en white.

c) De la tapa.

c) Amb colors al pastel "Myngo"

10- Fixació de la pintura de la tapa

Fixador per a pastel i carbonet "Mir".

Eulàlia Soler i Puig

SOBRE LES ANTIGUES PRIORES DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ

La devoció a la Mare de Déu dels Dolors de Besalú és coneguda per tots. La imatge que la representa és a l'església de Sant Vicenç. En aquesta parròquia se celebren els actes i cerimònies del Quinari i de la Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors.

Parlar dels membres femenins i de les seves Piores és fer història. La documentació que es conserva d'aquesta venerable Congregació, des de la llunyana fundació l'any 1699, no ens dóna gaire informació sobre el tema.

L'estructura fou sempre doble: la branca masculina i la branca femenina. A la branca masculina li corresponia ser membres de la Junta d'Homes, que exercia de junta rectora de la Congregació, i ostentar el penó anualment. La branca femenina s'organitzava en una junta a part, anomenada Junta de Senyores o Dones, i desenvolupava un paper secundari: realitzava tasques de guarniment de la imatge de la Verge i de preparació de la litúrgia, i tot el que implicava el manteniment dels vestits de la processó i la neteja; preparava les novícies, i participava a la cerimònia d'entrada i de professió de congregants; vi-

sitava les congregantes malaltes; tenien cura de la caixeta de donatius situada primer a la capella dels Dolors i després a l'entrada de l'església, i altres tasques que han canviat en el curs del temps. Aquestes dades les trobem en el llibret "*Pequeño Manual de la Venerable Congregación de Ntra. Sra. de los Dolores de Besalú*", editat l'any 1960 per M. del Pozo i que ens serveix de guió.

Els càrrecs que constaven a la branca femenina eren:

Priora

Sub-priora (Ajudava en les tasques de la Priora).

Mestra de Novícies i Sub-mestra de novícies (Preparaven les novícies).

Sagristana i Sagristana segona (Tenien cura del condicionament material de l'oratori i de la preparació de les cerimònies).

Costureres (Arranjaven els vestits).

Planxadores (Netejaven i planxaven la roba).

Infermeres (Visitaven els malalts i els vetllaven en l'agonia, portant la capelleta de la Verge).

Caminadora (Feia de comunicadora de la Junta dins i fora de la Congregació).

La Priora era nomenada amb caràcter vitalici per la Junta d'Hommes de la Congregació, presidida pel Corrector, rector de la vila. Es cuidava de coordinar les funcions dels membres de la Junta de Senyores o Dones i ocupava un lloc preferent a la Processó davant del pas de la Mare de Déu, degudament acompanyada per altres membres de la Junta guarnides de mantellina i ciri.

Les tres darreres Piores han estat l'espai entremig entre una Congregació continuadora des de la fundació i el canvi històric que demanava el propi temps. Per tant, han ocupat un lloc entre dues etapes. Han intentat conservar costums, estils i maneres que foren sempre pròpies i arrelades profundament a la vila de Besalú.

La nova llibreta l'encetà com a Priora en el primer terç del s. XX Dolors Llaudes i Fort, caracteritzada especialment per la seva pietat i per la seva devoció a la Verge dels Dolors, de la qual ella portava el nom. Fou sempre a punt d'ajudar i de pregar pel qui ho necessitava. Els que encara vàrem tenir el goig de tractar-la recordem el seu caràcter senzill i afable. Morí soltera a Besalú l'any 1955.

La seva continuadora, l'any 1955, fou Maria Josefa de Ferrer i de Ferrer-Noguer, muller de Francisco del Pozo i

Travy, i familiar llunyana de l'anterior Priora. Fou també la que prengué les responsabilitats pietoses familiars i, d'entre elles, la devoció a la Verge dels Dolors. La imatge dolorida presideix l'oratori familiar de la casa de Besalú on es pot venerar també la relíquia de la Vera Creu concedida a la família per Roma l'any 1846. Maria Josefa mantenia un lligam tan fort amb la Congregació dels Dolors que, veient els trasbalsos dels temps, buscà mantenir i promoure els costums més estimats, com la coneguda capelleta amb la imatge de la Verge dels Dolors, que acompanyava els congregants malalts de casa en casa, i que fou refeta. De sempre, l'assistència a la Processó anual era obligada, tot i que la major part de l'any vivia fora de Besalú i, quan la salut no li ho permetia, enviava una seva filla com a delegada. El seu càrrec de Priora fou també personalment molt estimat. Morí a Barcelona l'any 1958.

Montserrat del Pozo i de Ferrer, vídua de Lluís Mir i Clapés, fou nomenada Priora l'any 1958, substituint la seva mare. Va assolir la tasca fent un recull amb rigor històric de l'origen, la fundació, l'organització, les cerimònies d'entrada de novicis i professió de congregants, la regla de vida, les obligacions, els costums, les indulgències, la Corona

Dolorosa, les lletanies i els goigs de la Congregació. Tot això va servir perquè edités l'any 1960 el "*Pequeño Manual de la Venerable Congregación de Ntra. Sra. de los Dolores de Besalú*". Aquest Manual tenia la particularitat que a la primera plana s'escrivía el nom del nou congregant amb la data de l'ingrés i les signatures corresponents. La darrera Priora cada any regalà una Corona dels Dolors als nous congregants per estimular aquesta pregària, que presenta set Avemaries representant els Set Dolors de la Verge; col·laborà en les tasques que li pertocaven i representà el seu càrrec a la processó fins a la fi de la seva funció, l'any 2005.

L'any 2005 la Congregació va reformar i actualitzar la seva estructura funcional. Així, tant congregants com congregantes podrien formar part de la Junta Rectora i ser nomenats Prior i Comissaris.

Avui gaudim indistintament dels priors i les priors, i això fa que tots ens hi sentim representats, tot envoltant la Ntra. Sra. dels Dolors al seu pas processional. Les cançons, les llums, les flors, les pregàries s'allarguen com un seguici nombrós que sembla no acabar... finalment s'escolten passos fermes d'un ritme compassat que es repeteix fins altre dia, fent ressò any rere any...

Montserrat del Pozo i de Ferrer

PEQUEÑO MANUAL

para uso y conocimiento
de los congregantes
de la

VENERABLE
CONGREGACION
DE

NTRA. SRA. DE LOS
DOLORES
DE *BESALV*

RESTAURACIÓ DEL COPÓ DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ

La VCMDDDB, continuant amb la seva voluntat i ferma tasca de la recuperació i manteniment del patrimoni besaluenc, aquest any ha restaurat el Copó dels Dolors de Besalú. Aquest Copó, que data del segle XIX, fou personalitzat per la Parròquia de Sant Vicenç de Besalú per a la Congregació Besaluenca, per als actes del Quinari i de la Festivitat de cada any.

Recordem que el Copó és l'accessori litúrgic en forma de copa de metall i amb tapadora, daurada a la part interior, el qual serveix per a guardar i contenir les hòsties consagrades, les quals, una vegada han estat consagrades, es guarden ben tancades dins el Copó als diferents sagraris que hi ha a prop dels altars de les esglésies i de les catedrals d'arreu. D'altra manera, també diríem que en els sagraris hom hi posa i guarda el Santíssim.

El procés de restauració ha consistit en la neteja i poliment de la superfície de tot el metall noble, que estava molt deteriorat a causa del pas del temps; una vegada acabada la restauració, el Copó ha tornat a recuperar la brillantor i la netedat que devia lluir en els seus inicis de creació. Dei Gratias!

Manel Ramon i Sànchez
Joan Balateu i Gelada

TESTIMONIS DE BESALÚ. LA FESTA DELS DOLORS

JOSEP GÜELL I JOAN

● Com participes a la Processó dels Dolors?

He participat en molts papers, principalment el de Manaia que ho vaig fer durant molts anys. Al cap d'un temps d'haver plegat, en Jordi Juncà em va proposar d'anar amb els arrengradors amb la vesta negra. I recordo un any que vaig fer d'Apòstol, en aquell temps, que en faltava algun. Això sí, sense cantar. També he estat Comissari i varies vegades he anat amb la comitiva de les autoritats. L'he seguida molts anys amb un ciri, i ara la vaig a veure quan passa pel Ganganell, a davant de Can Surroca i a la Plaça.

● És especial la Festa per a tu?

La veritat és que molt. Aquest dia és especial per tots. Des de ben petit ja m'agradava la Festa i ara que sóc gran i tinc fills, també m'agrada que vinguin amb mi a veure la Processó.

● Què és el que més t'agrada del Dia dels Dolors?

Com ja he dit, del divendres dels Dolors m'agrada tot. Vaig estar molts anys anant a Can Llaudes a escoltar la Salve

al migdia, que és un moment molt emotiu. Però si hagués de triar alguna cosa en especial, potser diria la tarda, quan comencen els preparatius de la Processó. Quan era Manaia m'agradava vestir-me i sortir al Prat de Sant Pere i xerrar amb la gent que venia a veure'ns, amb els Estaferms que també es canviaven,... ara que no hi participo com a Manaia, encara hi vaig per respirar aquell ambient de Festa.

ANDREU PRUJÀ I ROCA

● Com participes a la Processó dels Dolors?

El meu tiet en Santi ha estat tota la vida portador de la Mare de Déu, ja amb el seu pare. Quan vaig fer la comunió, en Santi em va dir per anar amb ell i en lloc d'anar amb els nens que porten els misteris, vaig anar amb ell per acompanyar-lo. Des d'aquell dia sóc portador de la Mare de Déu.

● És especial la Festa per a tu?

Sí molt. Si haig de dir la veritat quan m'aixeco el divendres dels Dolors ja respiro un aire diferent, de fet, com a tot el

poble. Fa molts anys que amb un grup d'amics, la majoria dels quals participen a la Processó, anem a dinar per celebrar la Festa.

● Què és el que més t'agrada del Dia dels Dolors?

A veure, el dia m'agrada en sí mateix des del matí fins acabar la Processó, però si hagués de destacar alguna cosa, seria el silenci i el respecte amb què es viu la Processó. Pel costat més emocional, el que més m'agrada d'aquest dia és trobar-me amb el meu tiet Santi, que encara que ens veiem molts cops durant l'any, aquest dia es genera una complicitat molt bona entre els dos.

9È CONCURS DE DIBUIX I PINTURA

Primer premi P3: Ferran Casadevall i Reixach

Primer premi P4: Indira Samsó i Tona

Primer premi P5: **Jordina Boada i Saycon**

Primer premi Cicle Inicial: **Anouk Fortier i Blanch**

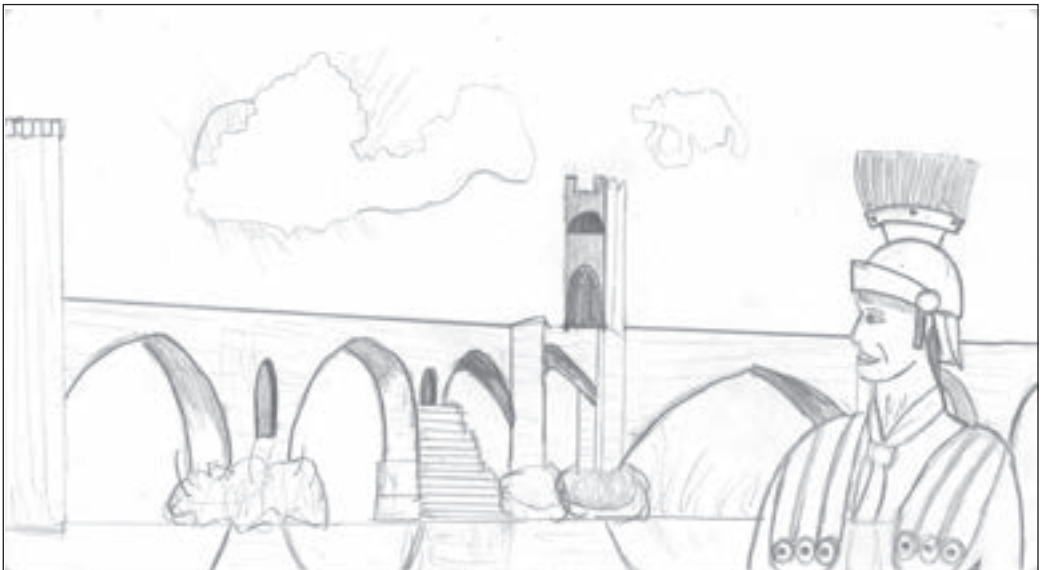
Primer premi Cicle Mitjà: **Mariona Busquets i Solé**

Primer premi Cicle Superior: **Sara Segura i Ribé**

Primer premi Secundària 1r i 2n d'ESO: **Maria Vidal i Argelés**

Primer premi Secundària 3r i 4t d'ESO: **Marc Calvin i Martí**

DONACIONS A LA CONGREGACIÓ

En l'arxiu de la Congregació dipositat a la nova Sala Capitular, s'hi poden trobar pergamins únics i d'un altíssim valor sentimental i històric per a la Vila de Besalú, com l'Acta de Fundació de la Congregació de l'any 1699, o bé les Actes de Reunions de la Junta dels Dolors, o també els llibres de Registre de Congregants, entre molts altres documents... tots ells reflex únic de la història de la Vila Comtal en els darrers 320 anys.

Treballs i estudis diversos, programes dels Dolors, gravats, pintures, llibres de contingut religiós i espiritual, fotografies, vídeos... són només una mostra del material que s'hi està dipositant.

Des d'aquestes ratlles, la Junta de la Venerable Congregació vol agrair a tots aquells congregants, particulars i empreses que amb les seves donacions han fet possible la Sala Capitular, alhora que animar a tots els besaluencs a fer noves donacions, col·laborant així en l'ampliació i preservació d'aquest important patrimoni cultural de la nostra Vila Comtal (s'adjunta al final d'aquest document una relació no exhaustiva de donacions a la Congregació durant l'any 2018).

Donació 3 llibres Segle XVIII

RELACIÓ DONACIONS A LA SALA CAPITULAR ANY 2018

LLIBRES

Títol	Donant
PROGRAMA TROBADA D'ARMATS DE CATALUNYA – LLEIDA 2017	Neus Ramon Ros
6 ÀLBUMS DE FOTOS/REPORTATGE VIATGE CONGREGACIÓ A TERRA SANTA	Narcís Lagares i Corominas
3 LLIBRES RELIGIOSOS S XVIII	Josep Lluís Auguet
LLIBRE MIRACLES NOSTRA SRA. CARME DE L'ANY 1701 LLIBRE: CRONICON DEL CRISTIANO DE L'ANY 1679 LLIBRE: BREVIARIO ROMANO DE L'ANY 1779 (aquest és el breviari que utilitzaven els monjos benedictins de Besalú) LLIBRE: QUIN ROSTRE ADOREM DE L'ANY 2009	Montserrat del Pozo
SEGELL DE LA CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ DE L'ANY 1830.	Família Butinyà
CONJUNT DE FOTOS DEL PENÓ	Miquel Torrent
FOTOS VISITA PADRE VILLAR MIR A BESALÚ	Manel Ramon
FOTOGRAFIES I PRESENTACIÓ VIATGE CONGREGACIÓ A TERRA SANTA	Esteve Cardelús
CORDONS I ESCUT DELS DOLORS	Carne Costa Güibes
PROGRAMES DELS DOLORS ANTICS	Rosa Maria Rovira
LLIBRE: GUIA DEL CRISTIÀ	Una devota

PETICIÓ DE LA JUNTA DELS DOLORS

La Junta de la Venerable Congregació vol demanar i oferir la possibilitat, a tots els besaluencs que ho desitgin, de dipositar a la Sala Capitular tot aquell material relacionat amb la Congregació i la Festa dels Dolors (documents, llibres de contingut espiritual i religiós, fotografies, vídeos, etc.) per tal que sigui preservat en el nou arxiu, assegurant així la seva conservació a llarg termini... però, i sobretot, per deixar-ho com a llegat del nostre temps per a l'estudi, memòria, devoció i goig dels congregants i besaluencs de l'avenir.

NOTÍCIES DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ

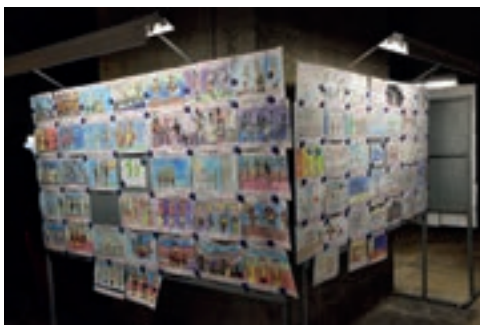
● La QUINA DE LA SOLIDARITAT efectuada el mes de desembre de 2017 i organitzada per diferents entitats besaluenques, entre elles la Venerable Congregació, va donar un resultat net total de 6.589€ (5.289€ per la Caixa de Solidaritat de l'ANC i l'ÒMNIUM i 1300€ Marató de TV3). En la reunió de la junta dels Dolers de 17 de gener de 2018 es va aprovar la incorporació com a nous membres de la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolers de Besalú de la Sra. Cristina Pons i Portas i del Sr. Jordi Hurtós i Rovira que es van incorporar a la Junta a partir de la reunió del 28 de febrer de 2018.

El dia dels Dolers, el poble de Besalú va assistir a l'Ofici Solemne, enguany a les 11:30 del migdia, amb acompanyament d'Orquestra (Orquestra Costa Brava), i oficiat per Monsenyor Francesc Pardo i Artigas, Bisbe de Girona.

El Bisbe Francesc presidint l'Ofici Solemne del Dia dels Dolers

● Durant els dies de Quinari, Dolers i Setmana Santa es va poder visitar a l'Església de Sant Vicenç l'exposició del 9è Concurs de Dibuix de la Processó de la Mare de Déu dels Dolers de Besalú, la finalitat del qual és de fer viure l'esperit dels Dolers als més petits del poble.

9è Concurs Concurs de Dibuix de la Processó dels Dolers de Besalú

● El Prior 2017, el Sr. Isidre Vergés i Pou va fer el lliurament del penó a la Prior 2018, la Sra. Rosa Colom i Vilalta al seu domicili, on la nova Prior va fer un emotiu discurs

Salutació de Benvinguda de la Prior, na Rosa Colom i Vilalta

a tots els besaluencs que s'hi van congreguar. Seguidament, el Secretari, en nom de la Junta de la Congregació, va dirigir unes paraules d'agraïment a la nova Prior.

● El dia dels Dolors, just abans de la Processó i com ja ve essent tradició, el Maniple de Manaies i els Estaferms van desfilat pels carrers del poble i van anar a fer una visita a les instal·lacions del CENTRE DE DIA EDAT 3 al barri de Can Ring on els avis allà residents van estar molt contents i agraïts.

Visita dels Manaies i Estaferms al Centre de Dia EDAT-3

● Abans de començar la Processó, els Manaies i Estaferms van anar a cercar la Prior al seu domicili. Seguidament tot des-

filant pels carrers de Besalú, van acabar formats a la Plaça de la Llibertat a on el esperava l'Abat de Montserrat i altres autoritats municipals i comarcals. Seguidament es van lliurar els guardons del 9è Concurs de Pintura Infantil. També es va fer un reconeixement a Albert Pla i Planas del Maniple de Manaies; i també a Eloi Masoliver i Soler del Cos d'Estaferms que enguany complien 15 anys de servei a la Congregació.

L'Abat de Montserrat amb els guardonats

● L'any 2018, la Processó dels Dolors va sortir puntualment i sense incidents a les 9 pm i a on enguany vam tenir l'honor de ser acompanyats pel Reverendíssim Senyor Josep Maria Soler i Canals, Abat de Montserrat. A la Plaça de la Llibertat, el Cor d'Apòstols va cantar, com cada any, la Salve del mestre Calahorra, tot seguit per l'Acatu del Cos d'Estaferms.

● Enguany, en la Processó dels Dolors ha tornat a sortir el Pas de la Veracreu... un nou Pas que de ben segur es convertirà en

una bonica tradició per a les generacions de l'avenir que així podran conèixer, estimar i venerar la seva més preuada relíquia. També ens han acompanyat a la Processó com a convidats, els Manaies de Sant Daniel, la formació històrica dels Manaies de Girona; membres de la Confraria LA SANCH de Perpinyà; i membres de la Confraria de Jesús i els Nens de la Processó del Sant Enterrament de Girona.

Membres de la Confraria de Jesús i els Nens de Girona

Els Manaies de Sant Daniel amb l'Abat de Montserrat

● Al finalitzar la Processó el Cor d'Apòstols va cantar al presbiteri del Monestir de Sant Pere el Cant del *Stabat Mater*. Abans del Comiat es va fer entrega d'una Mare de Déu de plom pels seus 15 anys a la processó a Eduard Juncà i Parella del Grup d'Arrengladors, així com els pins de la Veracreu als nous portadors del Pas de la Veracreu.

El Cant del *Stabat Mater* al Monestir de Sant Pere a l'acabar la Processó

● El dia 15 de setembre, es va celebrar la missa dels Dolors Gloriosos enguany al Monestir de Sant Pere, oficiada pel Corrector Mossèn Miquel Oliveras. Prèviament a la Missa es va fer el res de la Corona. El Cor Parroquial, dirigit per Narcís Lagares i Corominas, va fer una magnífica actuació oferint als assistents un bon repertori de cançons Marianes amb Cant dels Goigs per finalitzar. La Missa es va oferir en sufragi de tots els congregants difunts.

● El diumenge 23 de desembre de 2018 es va efectuar la tradicional Quina de Nadal de la Congregació amb un resultat net aproximat de 834 €.

Quina de Nadal de la Congregació

● Durant l'any 2018 s'han dut a terme els següents Projectes Culturals:

- Presentació nova plana web de la Congregació (www.dolorsdebesalu.org)

- Restauració Arqueta Sant Vicenç: s'ha dut a terme la restauració de l'Arqueta de Sant Vicenç que es trobava dipositada al Monestir de Sant Pere. El pressupost per a la restauració ha estat de 850 €

Nova plana Web de la Congregació

● El dia 18 de maig de 2018 ens va deixar per anar a la Casa del Pare, als 89 anys, Mossèn Eudald Vilà i Canal, Corrector, Prior i Corrector Emèrit de la Congregació. La Junta en ple vol fer constar la seva estima envers Mossèn Eudald i elevar una pregària a la Verge Dolorosa perquè el Mossèn estimat pugui gaudir per sempre de la companyia del Príncep de la Pau.

El propassat 12 de novembre de 2018 ens va deixar Fra Antonio María Moreno López O.S.M, Rector del Santuari de Santa María del Puerto de Plasencia, Rector de la Parròquia de Villar de Plasencia, Delegat regional de l'Orde dels Servents de Maria per a les Fraternitats Seglars i Assistent del Consell "Servites de Catalunya" ... l'Orde dels Servents de Maria i la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú us demana una senzilla oració per l'etern repòs de la seva ànima.

NOTES IMPORTANTS

- Totes les **persones interessades a entrar de Congregants**, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 590965). Requisit indispensable per ésser Congregant: haver fet la Primera Comunió.
- Preguem a **tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu** al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número 2100-8113-56-2100233735, de la Caixa de Pensions, o bé que els lliurin a qualsevol membre de la Junta.
- Les funcions es celebraran a l'església de Sant Vicenç.
- La processó sortirà del Monestir de Sant Pere.
- Demanem que durant tota la processó hi hagi SILENCI.
- Demanem que els fotògrafs no es situïn al mig de la processó. Aquests hauran de portar una acreditació oficial de la VCMDDB.
- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, hi haurà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó una papallona per a col·locar el ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfilada religiosa.
- El llibre *Priors dels Dolors*, el DVD *El dia dels Dolors a Besalú*, el CD *Sons dels Dolors*, i els diferents llibres i articles de la Congregació poden ser adquirits durant tot l'any a l'establiment comercial Mobles Iglesias a la Plaça de la Llibertat.

NOTA MOLT IMPORTANT

- Tots aquells congregants que els fes il·lusió ser Prior dels Dolors de Besalú caldria que fessin arribar la seva petició (oral o escrita) al Secretari de la Venerable Congregació, el Sr. Josep Lagares. La llista de peticions es mantindrà en la més estricta confidencialitat!!

TAULES DE PUNTUACIÓ

MANIPLE DE MANAIES

En actiu en els anys		1970-2018	2019	Total	
1	Batlle i Auguet	Jesús	48	1	49
2	Lagares i Roset	Jordi	42	1	43
3	Torres i Sánchez	Àlex	40	1	41
4	Reixach i Estañol	Carles	34	1	35
5	Serra i Regalat	Ricard	30	1	31
6	Batlle i Pont	Stefi	26	1	27
7	Güell i Sánchez	Jacint	25	1	26
8	Grau i Castañer	Joaquim	25	1	26
9	Ferrés i Costa	Joan	25	1	26
10	Genebat i Ribera	Joan	24	1	25
11	Juncà i Ramon	Manel	20	1	21
12	Guillamet i Gala	Martí	20	1	21
13	Vidal i Peracaula	Albert	19	1	20
14	Farcy i Bermejo	Jordi	19	1	20
15	Ginestera i Sarola	Jordi	18	1	19
16	Jarillo i Bonet	Isaac	17	1	18
17	Batlle i Pont	Clàudia	16	1	17
18	Reig i Saubí	Francesc	16	1	17
19	Pla i Planas	Albert	15	1	16
20	Trayter i Puig	Albert	14	1	15
21	Torres i Pleite	Cristina	14	1	15
22	Sucarrats Masgrau	Roger	14	1	15
23	Carreró Coromines	Roger	14	1	15
24	Torres i Pleite	Àlex	13	1	14
25	Trayter i Puig	Lluís	13	1	14
26	Parés i Figueras	Bernat	12	1	13
27	Quintana i Vilà	Quim	12	1	13
28	Tenas i Mañas	Genís	12	1	13
29	Cortada i Canals	Marc	12	1	13
30	Falgueras i Pla	Sasha	12	1	13
31	Mas i Hormigo	German	11	1	12
32	Duran i Abulí	Ferran	11	1	12
33	Pujol i Serra	Josep	10	1	11
34	Guardiola i Ros	Adrià	10	1	11
35	García i Bassols	Pau	10	1	11
36	Torrent i Serra	Roger	10	1	11
37	Galceran i Surina	Roger	8	1	9
38	Lagares i Mir	Jordi	8	1	9
39	Trill i Iglesias	Pau	8	1	9
40	Carreró i Coromines	Marc	8	1	9
41	Balateu i Riembau	Guifré	7	1	8
42	Frigola i Camps	Genís	6	1	7
43	Serra i Figa	Gerard	6	1	7
44	Estela i Jordà	Martí	6	1	7

45	Juanola i Sánchez	Albert	6	1	7
46	Aracil i López	Maria	5	1	6
47	Xifre i Sala	Júlia	5	1	6
48	Julià i Juanola	Maria	4	1	5
49	Martín Gratacós	Arnau	4	1	5
50	Garcia Meléndez	Pol	3	1	4
51	Xifre i Sala	Berta	3	1	4
52	Rovira Balateu	Ferriol	3	1	4
53	Font Falgàs	Marc	3	1	4
54	Luengo Cervera	Pau	2	1	3
55	Tané Riu	Biel	2	1	3
56	Massanet Iglesias	Sergi	1	1	2
57	Bravo Aubeso	Arnau	0	1	1
58	Ferrés Soler	Jan	0	1	1

MANAIES DE RESERVA

			Total anys
1	Lagares i Gamero	Narcís	38
2	Casellas i Jou	Joaquim	33
3	Ramon i Sánchez	Manel	32
4	Guillamet i Comamala	Martí	32
5	Carreró i Busquets	Pere	32
6	Luengo i López	Antonio	31
7	Guardiola i Pijaume	Enric	30
8	Sucarrats i Portella	Miquel	30
9	Juncà i Parés	Lluís	29
10	Carreró i Busquets	Joaquim	29
11	Sánchez i Banal	Pere	29
12	Sala i Brunsó	Xavier	28
13	Lagares i Gamero	Josep	25
14	Balateu i Gelada	Joan	23
15	Sala i Brunsó	Jordi	22
16	Bosch i Juanola	Vicenç	22
17	Balateu i Sarola	Jordi	20
18	Falgarona i Bertran	Jordi	20
19	Pont i Colom	Jaume	20
20	Estela i Roura	Joan	17
21	Juncà i Ramon	Regina	16
22	València i Buixeda	David	16
23	Mas i Serra	Francesc	15
24	Lagares i Palacios	Marc	14
25	Fàbrega i Ramon	Arnau	12
26	Gironell i Gamero	Martí	10
27	Armillas i Guardiola	Nacho	9
28	Parés i Figueras	Guillem	8
29	Lagares i Palacios	Adrià	7
30	Soy i Ferrés	Marc	7
31	Comas i Tubert	Joan	6
32	Puigdemont i Balés	Isaac	6
33	Fàbrega i Ramon	Marina	3
34	Riera i Bordes	Biel	1

ESTAFERMS

En actiu en els anys			1970-	2019	Total						
			2018								
1	Cabratosà i Pla	Joan	40	1	41	26	Trunyó i Torcal	Maria	7	1	8
2	Sánchez i Herreros	Àngel	35	1	36	27	Jofre i Pena	Lluc	7	1	8
3	Ferrés i Vergés	Francesc	29	1	30	28	Ortega i Torres	Oriol	7	1	8
4	Pujolar i Senpau	Jordi	28	1	29	29	Pons i Hurtós	Adrià	6	1	7
5	Lagares i Roset	Josep M.	26	1	27	30	Cabratosà i Pons	Joana	6	1	7
6	Lagares i Puig	Xavi	25	1	26	31	Mas i Moya	Laia	6	1	7
7	Hurtós i Rovira	Jordi	24	1	25	32	Farrés i Barragan	Joan	6	1	7
8	Balateu	Gerard	24	1	25	33	Trill i Iglesias	Clara	5	1	6
9	Vaquero i Garrido	Jordi	22	1	23	34	Balateu i Riembau	Jana	4	1	5
10	Carrasco i Sánchez	Emili	21	1	22	35	Mayoles i Vaquero	Laia	3	1	4
11	Frigola i Torrent	Joan	19	1	20	36	Banal i Torres	Andreu	3	1	4
12	Vaquero i Garrido	Marc	16	1	17	37	Huete i Robles	Sira	3	1	4
13	Masoliver i Soler	Eloi	15	1	16	38	Buch i Torrent	Maria	2	1	3
14	Banal i Navarro	Jesús	14	1	15	39	Gussinyer i Cuevas	Jana	1	1	2
15	Buch i Perez	David	13	1	14	40	Ventura i Mas	Pere	25		25
16	Solà i Codony	Jordi	13	1	14	41	Dòsil i Bonmatí	Mireia	21		21
17	Solavera i Pons	Francesc	13	1	14	42	Argelés i Pairó	Teresa	21		21
18	Masmitjà i Roura	Cora	13	1	14	43	García i Gil	Jesús	20		20
19	Porras i Córdoba	Jonatan	13	1	14	44	Solavera i Pons	Maria	15		15
20	Mazzioti i Corominas	Jessica	12	1	13	45	Vàzquez i Vives	Adrià	9		9
21	Masmitjà i Roura	Júlia	12	1	13	46	Vàzquez i Vives	Glòria	4		4
22	Rubirola i Juncà	Lluís	11	1	12	47	Cabratosà i Pons	Miquel	3		3
23	Molas i Teixidor	Joan	11	1	12	48	Linares i Valentí	Arnau	3		3
24	Molas i Teixidor	Dani	9	1	10	49	Font i Falgàs	Francesc	1		1
25	Trunyó i Torcal	Pol	9	1	10	50	Bassols i Pons	Lola	0		0

AMICS PROTECTORS DE LA CONGREGACIÓ

La Junta de la Congregació voldria donar, de nou, les gràcies a totes aquelles persones que ja s'han compromès a donar suport i ajut a la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú en la modalitat d'Amics Protectors, així com a totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que han col·laborat i continuen col·laborant, any rere any, d'una o altra manera, amb la Congregació.

La Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors és un Terç Orde (orde de seglars) de l'Orde dels Servents de Maria (<http://servidimaria.net>) amb un compromís que va molt més enllà de la tasca d'organitzar cada any el Quinari i la Festivitat dels Dolors. La Venerable Congregació té un compromís ferm envers la comunitat de fidels que representa, tot impulsant les tasques espiritual, d'oració i d'apostolat pròpies de l'Orde dels Servents de Maria; el suport a la Parròquia; les tasques socials i de misericòrdia envers els més desvalguts; i la tasca cultural per tal de donar a conè-

xer i preservar el patrimoni històric de la Venerable Congregació.

La consecució de tots aquests compromisos no és una tasca fàcil ja que per a dur-los a terme es necessiten tot tipus de recursos (personals, intel·lectuals, econòmics, en espècies, etc...). Part d'aquests recursos tan necessaris, els fan possible els Amics Protectors de la Venerable Congregació, que són totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que es comprometen a fer periòdicament (una vegada a l'any), i de forma sostinguda en el temps, un donatiu de 15 € a la Congregació.

Les aportacions fetes per tots ells asseguren la preservació de la nostra Festivitat, i permeten l'entrada de recursos addicionals que són un element clau i un suport indispensable perquè la Venerable Congregació pugui seguir duent a terme la seva important Missió.

NOTA IMPORTANT

Totes aquelles persones que vulguin col·laborar amb la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú com a Amic Protector poden omplir el full encartat en aquest programa i entregar-lo a al Tresorer de la Congregació Sr. Martí Guillamet i Comamala, o bé a qualsevol altre membre de la Junta.

Adam i Arboix, Delfina	Comas i Tubert, Joan	Ginestera i Sarola, Jordi
Alguerri i Teixidor, Lluís	Corominas i Buixeda, Maria	Gironell i Compte, Alexandre
Argelés i Juanola, Josep	Corominas i Caritg, Miquel	Gironell i Gamero, Martí
Argelés i Pairó, Teresa	Cortada i Canals, Marc	Gòmez i Barri, Josep
Armillas i Guardiola, Nacho	Coves i Boix, Ferran	Gratacós i Fernández, Joan
Auguet i Vergés, Lluïsa	Cuevas i Costeja, Llorenç	Gratacós i Fernández, Margarita
Balateu i Gelada, Joan	Damont i Serra, Josep	Gratacós i Plà, Lluís
Balateu i Riembau, Guifré	Damont i Serra, Maria	Grau i Castanyer, Joaquim
Balateu i Riembau, Jana	De Puig i Maurice, Abel-Narcís	Grèbol i Roura, Joan
Balateu i Sarola, Jordi	De Solà Morales i Dou, Faustina	Guardiola i Pijaume, M ^a Dolors
Banal i Navarro, Jesús	De Solà Morales i Dou, Joaquim	Guardiola i Ros, Adrià
Bartolí i Juanola, Irene	Dorca i Colomer, Miquel	Guardiola i Vallmajor, Teresa
Bassols i Lladó, Ernest	Dòsil i Bonmatí, Mireia	Güell i Joan, Josep
Batlle i Auguet, Jesús	Duran i Abulí, Ferran	Güell i Sanchez, Jacint
Batlle i Pont, Clàudia	Estarriola i Soler, Josep	Guillamet i Comamala, Martí
Batlle i Pont, Estefania	Estela i Jordà, Laura	Guillamet i Gala, Martí
Besalú, S.L. Edat 3	Estela i Jordà, Martí	Guitart i Palacios, Xavier
Boix i Juanola, Jordi	Estela i Roura, Joan	Gussinyer i Cuevas, Adrià
Bonet i Gussinyer, Dolors	Fàbrega i Ramon, Arnau	Heras i Herraiz, Ignaci
Bosch i Balateu, M ^a Rosa	Fàbrega i Ramon, Marina	Hurtós i Costa, Antoni
Bosch i Juanola, Vicenç	Falgarona i Bertran, Jordi	Hurtós i Prunella, Gerard
Brugué i Canal, Francesc	Falgueras i Pla, Sasha	Hurtós i Prunella, Mireia
Brunzel i Casals, Àngel	Farcy i Bermejo, Jordi	Hurtós i Rovira, Jordi
Brunzel i Casals, David	Farrés i Bartolí, Nati	Iglesias i Campaña, Sonia
Brunzel i Jordà, Mireia	Fernández i Brugués, Manel	Jarillo i Bonet, Isaac
Buch i Castañer, Miquel	Ferrando i Ferrando, Xavier	Jordà i Ayats, Montse
Cabratosa i Pla, Joan	Ferrés i Barragan, Joan	Jordà i Mas, Anna
Cabratosa i Pons, Joana	Ferrés i Costa, Joan	Jordà i Sala, Isabel
Cabratosa i Pons, Miquel	Ferrés i Soler, Jan	Jordà i Segura, Jordi
Campà i Fortich, Anna Maria	Ferrés i Vergés, Francesc	Jou i Sala, Maria Lluïsa
Capdevila i Bassols, Carmina	Font i Falgàs, Francesc	Jou i Ventura, Josep Francesc
Caritg i Mont, Miquel	Font i Falgàs, Marc	Juanola i Argente, Imma
Carrasco i Sánchez, Emili	Font i Falgàs, Paula	Juanola i Juncà, Vicenç
Carreró i Busquets, Joaquim	Freixa i Darne, M ^a Àngels	Juanola i Quintana, Albert
Carreró i Busquets, Pere	Frigola i Buixeda, Cèlia	Juanola i Sánchez, Albert
Carreró i Corominas, Marc	Frigola i Coromina, Joaquim	Juncà i Gratacós, Ramon
Carreró i Corominas, Roger	Frigola i Torrent, Joan	Juncà i Parés, Jordi
Casals i Pardo, David	Frigola i Torrent, Núria	Juncà i Parés, Lluís
Casellas i Geli, Joaquim	Galceran i Surina, Roger	Juncà i Ramon, Manel
Casellas i Jou, Quim	Gamero i Fauró, Anna M ^a	Juncà i Ramon, Regina
Casellas i Mó , Guiu	Gamero i Fauró, Josep	Lagares i Corominas, Narcís
Castillo i Tarrés, Eric	Garcia-Arbós, Salvador	Lagares i Gamero, Josep
Castillo i Tarrés, Oriol	Garcia i Bassols, Pau	Lagares i Gamero, Narcís
Clarà i Vallès, Tura	Genebat i Ribera, Joan	Lagares i Mir, Jordi
Colom i Vilalta M ^a Rosa	Ginestera i Cargol, Pere	Lagares i Mir, Maria

Lagares i Palacios, Adrià	Portas i Brunso, Lola	Serrat i Farrés, Anna
Lagares i Palacios, Marc	Prat i Pujeu, Maria	Serrat i Farrés, Núria
Lagares i Profitós, Mònica	Profitós i Alós, Montserrat	Serrat i Fauró, Pilar
Lagares i Puig, Jordi	Prujà i Bach, Joaquina	Serrat i Pumarola, Antoni
Lagares i Puig, Lluís	Prujà i Privat, Margarita	Serrat i Vila, Jordi
Lagares i Puig, Xevi	Puig i Rigau, Núria	Solà i Codony, Jordi
Lagares i Roset, Jordi	Puigdemont i Balés, Isaac	Solavera i Pons, Francesc
Lagares i Roset, Josep M ^a	Pujol i Serra, Josep	Solavera i Pons, Maria
Luengo i Cervera, Pau	Pujolar i Senpau, Jordi	Soler i Puig, Eulàlia
Luengo i López, Antonio	Quera i Hurtós, Pere	Sucarrats i Masgrau, Roger
Mas i Casadevall, Elisa	Quintana i Gratacós, M ^a Teresa	Sucarrats i Portella, Miquel
Mas i Hormigo, Germán	Quintana i Gratacós, Rafel	Tarrés i Guardiola, Jaume
Mas i Serra, Francesc	Quintana i Vilà, Joaquim	Tarrés i Hinojosa, Aran
Masllorens i Serrat, M ^a Eugènia	Ramon i Ros, Neus	Tarrés i Prujà, Carme
Masó i Bové, Joan	Ramon i Ros, Rosa	Tarrés i Pruja, Dolors
Masoliver i Soler, Eloi	Ramon i Sanchez, Manel	Tenas i Mañas, Genís
Massanet i Iglésias, Lara	Regalat i Arroyo, Miquel	Torcal i Escruela, Meritxell
Massanet i Iglésias, Sergi	Reig i Corominas, Felisa	Torras i Batlle, Oleguer
Mir i Porcell, Marta	Reig i Saubí, Francesc	Torrent i Bach, Lluís
Molas i Teixidor, Daniel	Reixach i Estañol, Carles	Torres i González, Josep M ^a
Molas i Teixidor, Joan	Reixach i Estañol, Nora	Torres i Pleite, Alexandre
Moncanut i Frigola, Joaquim	Ribugent i Güell, Josefa	Torres i Pleite, Cristina
Monell i Prujà, Maria	Ricart i Casadell, Maria	Torres i Sánchez, Alexandre
Navarro i Navarro, Dolors	Roca i Garcia, Xavier	Trayter i Puig, Albert
Oliveras i Prujà, Sara	Roldan i Rojas, Pere	Trayter i Puig, Lluís
Oliveras i Surroca, Narcís	Ros i Pararols, Joan	Trill i Iglésias, Clara
Oliveras i Torres, Sabina	Ros i Pararols, Rosa	Trill i Iglésias, Pau
Oller i Adam, Ramon	Roset i Balateu, Jordi	Truñó i Lagares, Xavier
Pairó i Moradell, Núria	Roset i Pagès, Dolors	Truñó i Torcal, Maria
Palacios i Gordillo, Rosa M ^a	Roura i Demiquels, Carmelita	Truñó i Torcal, Pol
Parés i Figueres, Bernat	Roura i Juan, Jaume	València i Buixeda, David
Parés i Figueres, Guillem	Rovira i Prujà, M ^a Rosa	Vaquero i Garrido, Marc
Pastoret i Casellas, Manel	Rubert i Fauró, Lluís	Ventura i Mas, Pere
Pastoret i Iglésias, Joan	Rubirola i Juncà, Lluís	Ventura i Teixidor, Francesc
Pigem i Tarradas, M ^a Teresa	Sala i Brunso, Francesc Xavier	Vergés i Cruz, Natàlia
Pla i Gratacós, Eva	Sala i Brunso, Jordi	Vidal i Peracaula, Albert
Pla i Planas, Albert	Sala i Planas, Rosa	Vila i Cornellà, Imma
Pleite i Titos, Guadalupe	Sala i Tubert, Lluís	Vila i Cornellà, Marta
Pont i Buixeda, Fina	Sánchez i Banal, Pere	
Pont i Colom, Jaume	Sánchez i Herrero, Àngel	
Pont i Pons, Joan	Sau i Malé, Maria	
Porràs i Còrdova, Jonathan	Serra i Falgarona, Irene	
Portas i Arbusà, Montse	Serra i Figa, Gemma	
Portas i Balateu, Gerard	Serra i Figa, Gerard	
Portas i Brunso, Carme	Serra i Regalat, Ricard	

ESTAT DE COMPTES

PAGAMENTS		COBRAMENTS	
FACTURA FUSTER	191,00	SALDO ANTERIOR	9.287,55
COMISSIONS LA CAIXA	48,00	DONATIU MARIA COLOMER	50,00
ORQUESTRA	2.200,00	DONATIU JOAN GREBOL	50,00
AUBERT IMPREMTA	3.298,46	FAUSTINA DE SOLÀ MORALES	200,00
COMISSIONS BANCO POPULAR	97,68	DONATIU J.M.	30,00
COMPRA CAPIROTES	160,00	DONATIU DOLORS SUBIRÓS	50,00
INTERACTIU COMUNICACIÓ	16,94	DONATIU M.TERESA PRIETO	30,00
VARIS MANAIES	31,04	DONATIU M. CARMEN LESAN	50,00
MANTENIMENT SALA MANAIES	188,30	DONATIU NÚRIA VILANOVA	30,00
GRAVAR CALZE DE PLATA	110,00	GESTORIA BASSOLS	50,00
COMPRA FLORS ESGLÉSIA	129,00	BANCO BILBAO VIZCAIA	50,00
ESPELMES	40,00	BON AREA	50,00
PASTISSERIA SURROCA	378,00	FAMÍLIA ROS-JUANOLA	50,00
FLECA DESCAMPS	513,00	BAR-RESTAURANT CAN QUEI	50,00
FONDA SIQUÉS	171,60	BOBINATS FRIGOLA, S.L.	50,00
SUPERMERCAT CONDIS	358,42	FALGARONA, S.L.	50,00
RESTAURANT CAN QUEI	264,00	CASA ZAFONT	50,00
FLORS VERGE DELS DOLORS	498,00	FAMÍLIA GRATACOS-ORTIZ	50,00
EL RECONET	201,96	CARROSSERIES ESMI, S.L.U.	50,00
REPARTIMENT PROGRAMES	100,00	EL CELLER DE BESALÚ	50,00
DIRECTOR ORQUESTRA	300,00	MOTOS BESALÚ	50,00
ENVIAMENT PROGRAMES	330,00	CONSTRUCCIONS GUARDIOLA	50,00
COMPRA BOMBETES	10,71	PLANXISTERIA BESALÚ SC	50,00
REPARACIÓ PERSIANES	96,40	FLECA DESCAMPS	50,00
CAIXES SABATES	33,00	ALGISS	50,00
BUGADERIA	15,00	DEGISA - ESTARRIOLA	50,00
QUINTANA-PRAT	83,71	FAMÍLIA FONT	50,00
FACTURA BESORA	529,98	DONATIU FAMÍLIA L.V.I.J.	300,00
QUOTA WEB ANUAL	450,12	VENDA LLIBRES	15,00
REP. RELIQUIARI S. VICENÇ	850,00	J. JUANOLA, S.L.	50,00
XAPES MANAIES	125,00	MAS VENTURA, S.L.	50,00
RESTAURACIÓ 2 CALZES	143,00	MOBLES I DEC. IGLESIAS	50,00
CARGA CERA CIRIS	38,50	RENAULT-RAFEL SOLÀ	50,00
REPARACIÓ SALA SACRISTIA	191,10	INST. QUINTANA-PRAT, S.L.	50,00
MISSES I PREDICADORS	482,00	RESTAURANT SANTUARI MONT	50,00
NETEJA SALA CAPITULAR	145,00	FAMÍLIA BALDIRI PUJADES	50,00
COMISSIONS BBVA	58,53	TALLERS L. SANZ, S.A.	50,00
COMPRA CAIXES SABATES	150,00	INSTAL.LACIONS X. PORTAS	50,00
CONCURS DIBUIX	230,75	AGRO BOSCH- DE TOT BOSCH	50,00
DONATIU A LA MARATÓ TV3	200,00	SUPERMERCAT J. VIDAL	50,00
		S. VILARRASA, S.A.	50,00
		MECANITZATS J. VENTURA,SL	50,00
		VICENÇ RIU I TEIXIDOR	50,00
		JOAN TRULLS, S.L.	50,00
		ESTACIÓ SERVEI SERINYÀ	50,00
		FUNDACIÓ METALQUIMIA	50,00
		DONATIU MÁRQUEZ-ROCA	40,00
		TALLERS MECANITZATS LLAM	50,00

Saldo anterior
 9.287,55 €
 +
 Total Cobraments
 13.385,70 €
 =
 22.673,25
 -
 Total Pagaments
 13.458,20 €
 =
SALDO ACTUAL
9.215,05 €

AUTO ELECTRIC BESALÚ, S.L	50,00
PLANA-HURTÓS "ENGINYERS"	50,00
FONDA SIQUÉS - TALLAFERRO	50,00
BESALÚ GESTIÓ-MERCÈ PONT	50,00
SIBI.CAT	50,00
+QUEROBA	50,00
FARMÀCIA GRATACÓS	50,00
DONATIU	1.000,00
PASTISSERIA SURROCA	50,00
AJUNTAMENT DE BESALÚ	100,00
LA PORTA PETITA S. VICENÇ	50,00
MIQWAHS, S.L.	50,00
FUSTES CORTADA-DOMÈNECH	50,00
VENDA IMATGE MARE DE DEU	45,00
DONATIU MJ/LA	100,00
DONATIU CASSÚ	300,00
DONATIU D'UNA EMPRESA	330,00
PASSOS-CALÇATS I COMPL.	50,00
INTEC- INSTAL. TECNICAS	50,00
BESALÚ MOTOR- J. ROVIRA	50,00
DONATIU CONGREGANT	50,00
DONATIU JOAN BURGAS	40,00
DONATIU	300,00
GERMAN - PERRUQUERS	50,00
DONATIU FAMÍLIA L.V.I.J.	200,00
DONATIU FAMÍLIA L.V.I.J.	300,00
QUINA 2018	834,20
DONATIU FAMÍLIA DEVOTA	100,00
DONATIU BALATEU-RUBIÓ	40,00
AMICS PROTECTORS	4.075,00
DONATIU LAMPADARI	1.961,50
DONATIU M.S.I. (FLORS)	100,00
DONATIU P.F.	50,00
DONATIU UNA DEVOTA	50,00
DONATIU UNA DEVOTA	15,00

RELACIÓ DE COL·LABORADORS

COL·LABORADORS QUE HAN FET POSSIBLE AQUEST PROGRAMA

Ajuntament de Besalú	Pastisseria Surroca	La Porta petita de Sant Vicenç
Gestoria Bassols	Renault - Rafael Solà	Miqwahs A&A, S.L.
Fundació Metalquímia	Instal·lacions Quintana Prat, S.L.	El Celler de Besalú
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	Restaurant Santuari M.D. del Mont	Fustes Cortada-Domènech
Bon Àrea	Família Baldiri Pujades	Intec - Inst. Tècniques i Sol S.L.L
Família Ros - Juanola	Tallers L. Sanz, S.A.	Passos - Calçats i Complementos
Bar - Restaurant Can Quei	Instal·lacions X. Portas	Carnisseria Estela
Bobinats Frigola, S.L.	Agro Bosch - De tot Bosch	Domus Grup
Falgarona, S.L.	Supermercat J. Vidal	Fusteria Pont
Casa Zafont	S. Vilarrasa, S.A.	Restaurant Castell de Besalú
Família Gratacós - Ortiz	Mecanitzats J. Ventura, S.L.	Peixateria Felisa
Carroceries Esmi, S.L.	Vicenç Riu i Teixidor	Brasseria P4
Germán Perruquers (Banyoles)	Dolors Riu i Teixidor	Tot Shirts
Motos Besalú	Joan Trulls, S.L.	Rostisseria Can Goita
Construccions Guardiola, S.L.	Estació Servei Serinyà	Finques Garrotxa
Planxisteria Besalú, S.C.	Can Cintet	Alta Cuina
Fleca Descamps	Tallers Mecanitzats Llam, S.L.	Restaurant Cúria Reial
Algiss	Auto Elèctric Besalú, S.L.	Hotel Casa Marcial
Degisa- Estarriola	Plana-Hurtós Enginyers	I-Cial Ferrés, S.L.
Família Font	Fonda Siqués	Spirax, S.L. - Manipulats de Cartró
J. Juanola, S.L.	Hotel Comte Tallaferro	Hotel Els Jardins de la Martana
Mas Ventura, S.L.	Besalú Gestió - M ^a Mercè Pont	Magdalenes Cal Tusset
Mobles i Deco Iglesias & el Racó	Sibi.cat	
Gourmet Km0	+QueRoba	

ALTRES COL·LABORADORS

Ajuntament de Besalú	Metalquímia, S.A.U.	Família De Solà-Morales
Fonda Siqués	Valèria "Moda"	Tallers L.Sanz, S.A.
Construccions Bosch		